Sayı – 12

Harp Mecmuası

Yıl – 1

Ağustos 1332 | **Fiyatı: 1 kuruş** | **Zilkade 1334**

İdârehâne: İstanbul – Cağaloğlu
Kapalıfurun Sokağı numro 6
(Telefon 1854)

On beş günde bir çıkar asker ve
muharebeden bahs eder risale-i musavvere

İstanbul ve vilayât için posta
ücreti de dahil olduğu halde bir
yıllık iştirak bedeli **25** kuruş

Başkumandan vekili Enver Paşa Galiçya'da: Perzemişel Kumandanı Perzemişel'in ne suretle Ruslardan istirdad edildiğini haritada anlatıyor.

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Harp Mecmuası

Zilkade 1334
(Ağustos 1332)

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İngilizlerin bî-hadd ü hesap gemi mermilerine obüs toplarına, hele bombalarına yokluk içinde sîne ve süngü ile karşı koyup akıbet onları kaçıran Mehmedlerimiz, kendilerini kanaatlerinde haklı buluyorlar.

Bir neferimiz geçende diyor ki, "Efendim, bir defa elimiz toprak tutmasın, yoksa!" Yani bir defa toprağa yapıştı mı, onu yerden kimse söküp atamaz demek istiyor.

Zengin bir topçuya dayanan piyadelerimiz âdeta bunların faidesinden müstağnî gibidir. Topçu hazırlığıyla düşmana bir hücum yapılacaktı. Topçu kumandanıyla görüşüldü. Endaht hazırlığı esnasında bizim piyâdelerimiz kendiliğinden düşmana hücum etti ve düşmanı attı.

Topçu kumandanımız kemâl-i hayret ve takdir ile "Türkler hücuma kalkıyordu... Ne oldu?" diye soruyordu. Hiç hayret etmeksizin dedim ki topçusuz hücuma alışkındırlar da onun için. Düşman siperlerimize pek sokuldu mu hemen ona bir bomba tufanı ve onu müteakip bir hücum! Alınan esirler Türklerin bombacılıklarını ve bunun dehşetini söylüyorlar. Aylarca İngiliz düşmanıyla burun buruna bomba muhârebesi yapan Mehmetlerimizin bu işte pek yüksek tecrübeleri olduğunu itiraf ve tasdik etmek gerek. Düşman ilerlerken, "Bırak, bırak gelsin, o kurbanlıktır" diyor. Emin ve metîn olarak Moskof'u Türk karşılıyor.

Askerimiz kazma işinde de büyüklük gösteriyor. "Kazma"nın kıymetini gayet iyi anlayan şarapnel veya dâne altında sessiz sedasız mûnis ve mütevekkil kazma sallamasını bilen bu arslanlar az zamanda öyle eserler vücuda getirdiler ki, komşu müttefik bir kumandanın bihakkın nazar-ı takdir ve hayretini celb ettiler.

Bu yapışkan Mehmet ne inatçıdır ya, mübarek bir defa kendisine bir yer, bir hat gösterildi mi ve ne yapacağını iyice anladı mı; ondan sonra korkma! Bir tepe var, adına bir şehid zâbitimizin ismini unutmamak için "Cevad Tepesi" denildi. Düşmanın göğsüne süngüsü gibi uzanmış bir yerdir. Buraya bir çok kere düşman saldırdı. Dâima kırıldı, kaçtı. Fakat birkaç defa da süngü süngüye gelindi. Bizden de zâyiat olmadı değil. Nihayet düşman bu boğuşmada yenildi. Mehmetler bunların arkasına düşüyor. Tâ uzaklara Moskofları taş gibi fırlatıyor. Bu hâle şehitlerimiz bile gülümsüyor..

Galiçya cephesinde 397 rakımlı tepede; düşmana beş metre uzak bir siperde bir fırkamızın erkân-ı harbi ile emir neferleri hakiki intizar vaziyetinde

Galiçya'da: Çavuşuna hücum eden dört Rus neferini :süngüsüyle devirip çavuşunu kurtaran asker Çorumlu Bekir oğlu Feyzullah

GALIÇYA'DAN ANAVATAN'A

Eylül 1332 2

Biz, Zelutalipâ kenarında idik. Moskof alaylarımıza hücum etmişti. Akşam karanlığı çıkmak üzere idi. Ormanların yeşil renkleri kararmaya başlıyordu. Yakın mesâfeye sokulan düşmanla bomba muhârebesi cereyan ediyordu. Ben de düşmanın siperlerimize ne kadar yaklaştığını anlamak için tarassut mevkiine gidiyordum. Bir Türk ihtiyat taburu, bir yamaç gerisinde düşmanın hücum ettiği alayımızın ihtiyat taburu olduğu için harekete hazır bir halde bulunuyordu. Topların gümbürtüsü el bombalarının kısa patlamaları, mitralyözlerin ardı kesilmeyen devamlı boğuk sesleri işitiliyordu.

Orman ağaçlarının tepeleri arasında seyrettiğim kızıl güneş de yavaş yavaş oradakilerin gözü önünde kaybolmuştu. Bir de baktım, ihtiyat taburu efradından biri gâliba İstanbullu idi "Sanırım gurbet elinde yine bayram oluyor" diye bir gazel söylüyor. Güzel İstanbul Türkçesiyle Galiçya'nın bir ormanı kenarında ve şu harp buhranı içinde dinlendiğim bu gazelin bu kadar müessir olduğunu benim kadar hiçbir kimse hissetmemiştir zannederim.

Askerimiz şen ve şâtırdı ve hakikaten bu şatâret dostları değil, bizleri de hayrete düşürüyordu. Hangi askerle konuşsam, şu Moskofları hiçe saydığını anlıyorum; hatta diyorum ki böyle düşmanı pek küçük görmek doğru değil! Nefer bana diyor ki, "Efendi, biz neler gördük ki! Arıburnu'nda dokuz ay İngilizlerle vuruştuk. İngilizler, hele Avustralyalılar cidden yavuz bir düşman idiler.

Hakîkaten bunlar Arıburnu'ndaki Osmanlı kıtalarımızın karşısına çıkan, hissesine düşen İngiliz ordusunun en mümtaz, en yiğit askerleri idi. İngilizler Seddülbahir'de, Anafartalar'da yaptıkları büyük teşebbüsler esnasında da Avustralyalılardan bir livâyı öne düşürmeyi unutmamışlardır. Seddülbahir'de Alçıtepe'ye yapmak istedikleri büyük haziran hücumlarına 24-25 Temmuz Anfarta hücumunda bu cesur Avusturyalıları en mühim istikametlerde ileriye saldırtmışlardır. Hatta Conkbayır'ı üzerinden Çanakkale Boğazı'nın koyu mavi sularını bir an için olsun mütehassırâne seyreden bahtiyarlar(!) zannederim Avusturyalılardan olmuştu.

غالیچه‌دن آنا وطنه

٢ ايلول ٣٣٢

بز، زه‌لوتاليا كنارنده ايدك. موسقوف الايلرمزه هجوم ايتمشيدى. آقشام‌قرا كافى جيفه‌ق اوزره ايدى . اورمانلرك پشيل رنكارى قرارمغه باشلاپوردى . ياقين مسافه‌يه صوقولان دشمنله بومبا محاربه‌سى جريان ايدپوردى . بزده دشمنك سيرلرمزه نه‌قدر ياقلاشديغنى آكلامق ايچون ترصد موقعنه كيدپوردم.. برتورك احتياط‌طابورى، بر پاماج كيريسنده دشمنك هجوم ايتديكى آلايلرك احتياط‌طابورى اولديغى ايچون حركته حاضر بر حالده بولنيوردى.. طوپلرك كوميورديسى آل بومبالرينك‌قيصه پاطلامالرى، متراليوزلرك آردى كيلمه‌ين دواملى وبوغوق سسلرى ايشيديليوردى .

غالیچیا جبهه‌سنده ٣٩٧ راقمى تپه‌ده ؛ دشمنه بسه متره اوزاقده بر سيرده بر فرقه‌مزك ارقاده حربى ايله امر نقلرى حقيقى انتظار وضعيتنده

غالیجیاده : جاوشنه هجوم ايدهدرت روس نفرينى سونكو سيله ده‌ويرديب جاوشى قورتارانه عسكر: [illegible]

اورمان آغاجلرينك تپه‌لرى آره‌سندن سيز ايتديكم قنديل كونش‌ده ياواش ياواش اوزاده . كيلرك كوزى اوكسندن غائب اولمشيدى.. برده باقدم احتياط طابورى افرادندن برى غالبا استانبولى ايدى . « صاغ‌اير غريب ايلنده يئه بايرام اوليور! » ديه بر غزل سويليورى . كوزل استانبول تورككه‌سيله غالیچيانك بر اورمانى كنارنده و شو حرب هجرانى ايچنده ديكله‌ديكم بو غزلك بو قدر مؤثر اولديغنى بم قدر هيچ بركيمسه‌حس ايمه‌مشدر ظن ايدرم .. عسكرمزشن وشاطر ايدى و حقيقة" بو شطارت دوستلرى دكل بزلرى‌ده حيرته دوشوريوردى . هانكى عسكرله قويوشسه‌م ، شو موسقوفلرى هيچه صايديغنى آكلاپورم ؛ حتى ديپيورم كه ، بوله دشمنى پك‌كوچوك كورمك دوغرى دكل !.. نفر بكا ديپوركه « افندى بز نه‌لر كوردك كه ! آرى پروشنه طوز آى انكليزلرله تپرشدق . انكليزلر، هله آوسترالياليلر جداً ياووز بردشمن ايديلر. »

حقيقة" بونلر آى پروشنه‌كى عثمانلى قهرمانلرك قارشيسنه چيقان، حصه‌سنه دوشن انكليز اردوسنك الكممتاز، الك يكيت عسكرى ايدى . انكليزلر سدالبحرده ، آنا قارطه‌لرده پايدقلرى پوپوك تفيظلر اثنا سنده آوسترالياليلردن بر لوايى اوكه دوشورمه‌يى اونوتمامشلردر .. سدالبحرده آجى تپه‌يه پيش ايستدكارى پوك حزيران هجومندده ، ٢٤- ٢٥ تموز آنافارطه‌هجومنده بوجسور آوسترالياليلرى الكمهم استقامتلرده ايلرى ، صالدرمشلردى. حتى جونقبارى اوزرندن چناق قلعه بوغازينك قويو ماوى سولرينى بر آن اچون اولسون متحسرانه سيرايدن بخيارلر (!) ظن ايدرم آوسترالياليلردن اولمشيدى .

طوپجى قوماندانمز كمال حيرت و تقدير ايله « تورككلر هجومه قالقيويردى.... نه اولدى! » ديه صورپيوردى . هيچ حيرت ايتمكسزين ديدم كه طوپجيسز هجومه آلديقيندرلرده اونك ايچون.. دشمن سيرلرمزه پك صوقولديغى حالن اوكا بر بومبا طوفانى وانى متعاقب بر هجوم!.. آلتان اسيرلرتركلرك بومبا چيقلرينى و يونك هشتغى سويلورلر.. آيلرجه انكليز دشمنيله بروبر تونه بومبا محاربه‌سى يابان محمدلرمز بو ايشده پك يوكسك برتجربه‌لرى اولديغنى اعتراف وتصديق ايتمك كرك .

دشمن ايلريلركن « براق براق كلسين او قربانلقدر . » ديپور . . أمين ومتين اولدرق موسقوفى تورك قارشيلايور .

عسكرمز تازه ايشنده‌ده پيوكلك كوسترپور . . « تازه » نك قيمتى غايت ابى آكلايان شرابنل وياداته آلتنده سيز صداسز موتس و متوكل تازه صالالمسنى بيلن بو آرسلانلر آز زمانده اوله انوار وجوده كتيرديلركه قوماندانك بخق نظر تقدير وحيرتى جلب ايتديلر .

بو پايتختلى محمد ، نه عادجيدريا ، مبارك بر دفعه كندينه بر پر ، برخط كوسترديغى ونه‌يايه‌جغنى ايچه آكلاديغى .. اوندن صكره قورقه! برتيه وار آدينه بر شهيد ضابطمزك اسمنى اونوتامق ايچون « جوادتپه‌سى » ديملر . دشمنك كوكسنه سونكوكى اوزاغنى بريردر . پورايه بر چوق‌كره دشمن صالديردى. داغا قيرلدى قاچدى . قنط بر قاچ دفعه‌ده سونكو سونكويه كلندى. بزدنده ضايعات اولدى دكل !.. نهايت دشمن بو بوغوشمه‌ده يكيلدى. محمدلر بونلرك آرقه‌سنه دوشويور.. تا اوزاقلره موسقوفلرى طاش كپى فيرلاتيور . بوحاله شهيدلرمزى بيله كولميور . .

Başkumandan vekilimize istasyonda bir Avusturya müfreze-i askeriyesinin sancakla ihtiramı

Cevat Tepesi'nin daha ilerilerine yalnızca saldıran Kırşehirli Abdullah adlı nefer diyor ki, "Baktım ki millet hepsi gelmedi, o zaman benim de aklıma geldi. Kimse bize daha ileriye gidin demedi. Yalnız o tepeyi tutacaktık dedim, ben de geri döndüm."

Çevik, küçük yapılı, Ankara'nın köylülüğünden bir nefere sordum: "Sen Moskof öldürebildin mi?" "Evet" dedi. "Nasıl?" dedim.

"On beş yirmi kişi bize doğru ilerliyordu. İçlerinden biri daha çok yekin edip duruyordu. Ben ona nişan aldım.

buradan kıstıracağız. Can evinden vuracağız." "Hem Kafkasya'dan, hem buradan atacağız inşaallah"

Şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Cevad Tepesi'nden avdet ediyordum. Rumeli muhâcirlerinden bir genç aslan parçası, iki tabur arasındaki irtibat neferlerinden birisi imiş. Aş kabı içinde bolca doldurmuş etli patates yiyordu. Beni görür görmez sevimli ve güleç bir yüzle "Efendi, buyur yemek ye!" dedi. Ben de "Âfiyet olsun benim yemeğim var. Sen hem yemeğini ye hem de konuşalım" dedim. "Benim karnım tok. Allah aşkına birkaç lokma al!" dedi.

Dünyanın en birinci mevcut mukaddesi olarak tanıdığım Mehmed'i hiç kırar mıyım. Hemen oraya bir

Başkumandan vekilimizle Perzemişel kumandanı

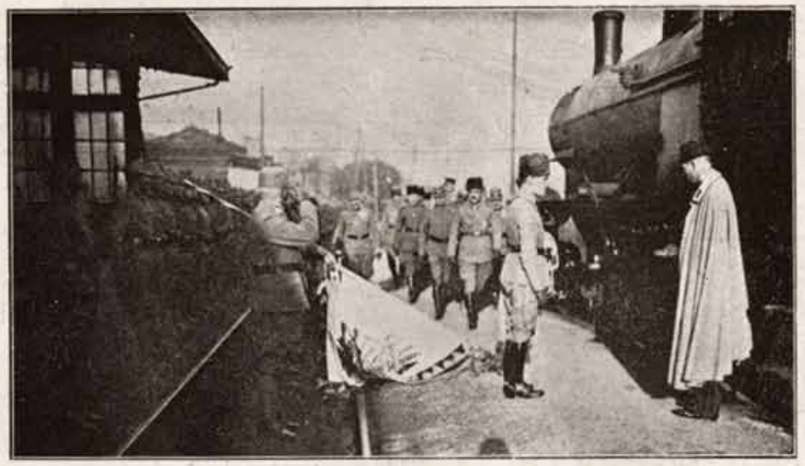
Enver Paşa, Mareşal Makenzin ve maiyyeti Dobruca cephe-i harbinde: Bulgar çocuklarıyla mülâtafa

Bir attım, tutturamadım. İkincisinde bir de baktım düştü. Bir daha yerinden kalkmadı. Hâlâ deyha orada yatıyor." Birkaç nefere sordum. "Buraya biz niçin geldik? Burası neresi?, Burası neresi?"

"Bura Avusturya toprağı. Biz Moskoflarla harp ediyoruz" dedi. "Bizimle birlik hangi devletler var?" dedim. "Alman, Avusturya, Bulgar" dedi. "Biz onlara yardıma geldik."

—"Bizim memleketimize bir faydası var mı bu yardımın?" —"Olmasa gönderirler miydi", — Ne var söyle bakalım?". —Ben o kadarını bilemem efendi."

Ben de onun anlayacağı bir sûrette dedim ki, "Moskof'u

باش قوماندان وكيلمزله استاسيونده بر آوسترﻳا مفرزهٔ عسكريه‌سنك سنجاقله احترامى

جواد تپه‌سنك دها ﻳلرولرﻳنه ياﻟكزجه ٥ الديران قير شهرلى عبدالله آدلى نفر ديﻳورﻛه : « باقدم كه ملت هپسى گلمدى او زمان بنده عقلمه گلدى . گيمسه بزه دها ايلرى گيدﻩ‌ﻳه‌دى ياﻟكز او تپه‌ى طوتەجقدق ديدم بنده گرى دوندم ..؟ » .

چوﺑﻮك كوچك ياﺷﻠى آنفره‌لك كويلكندن بر نفره صوردم سن موسكوف اولديره بيلدﻳكى ؟ أوت ديدى . قتل ؟ ديدم .

« اون بش يكرمى كشى بزه دوغرى ايلرﻳلﻪﻳورلردى . اچلرندن برى دها چوق يكين ايدوب طورﻳيوردى . بن اوكا نشان آلدم

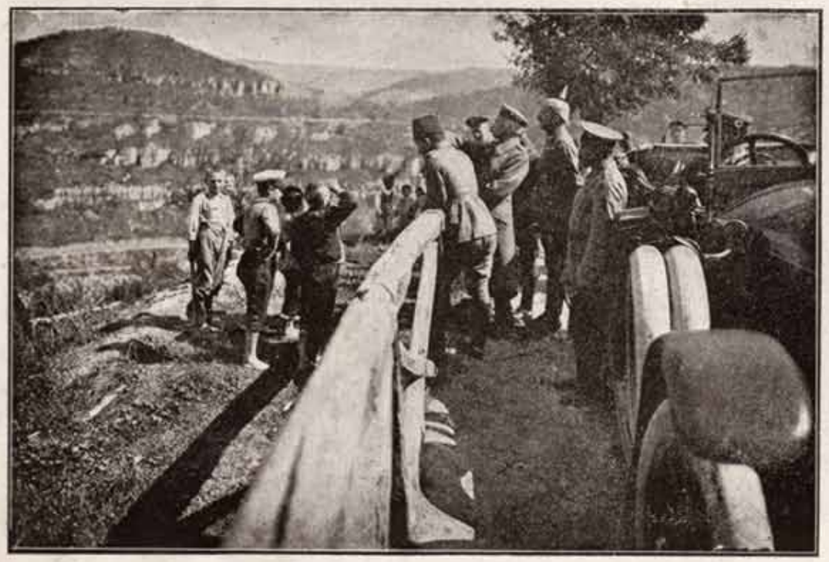
باش قوماندان وكيلمزله برزەميشلى قوماندانى

برآندم طوتدرمەدم ايكنجيسنده برده ياقدم دوشدى بردها برندن قالقمدى حالاديها اورادەياتيور!» . برقاچ نفره صوردم « بورايه بزىچين گلدك ؟ بورامى نره‌ﻳى ؟» « بورامى نره‌سى ؟ . »

« بورا آوسترﻳا طوپراغى ، بز موسكوفلرله حرب ايدﻳور » ديدى . بزمله برلك ، هانكى دولتلر وار ديدم «آلمان ، آوسترﻳا ، بولغار ديدى . بز اونلره ياردﻳمه گلدك . »

— بزم مملكتمزه برفائده‌سى وارمى كه ياردﻳمك ؟ . — اولسه كوندررلرمى ؟ — نه وار سويله بقالم ! — بن او قدرنى بيلەمم افندى . »

بن ده اونك آكلايه‌جغى بر صورتده ديدم كه « موسكوف

انور پاشا ، مارشال ماكنزن ومعيتى دوربينه جبهۀ حربيه‌ى تماشا ايدرلرﻛن

Galiçya cephe-i umumi gerisinde ihtiyat kıt'atımızdan birinin kumandan vekilimiz tarafından teftişi

kurşun da atarım." dedi.. Onunla iyice tanıştık. O beni ve ben onu öğrendik..

Dün de bir alayın siperlerinde fotoğraf alıyordum. Bir nefere dedim ki, "Senin resmini alıyorum ne vakit bana bir Moskof getirirsen, sana bir de resim hediye ederim." Ne dese beğenirsiniz?" "Zaten o benim çoktan niyetimdi. Bir fırsatını beklemekteyim Rus'u kucağımda getireceğim."

Bir neferi de gördüm çantasında eşyası arasına Müdâfaa-i Milliyemizin gönderdiği tütün paketlerinden birisinin kabını saklamış, sordum

Enver Paşa Galiçya cephe-i harbinde müdafaa mevzilerini teftiş ederken

Galiçya cephe-i harbinde düşmana pek yakın bir fırkamızın karargahı

bağdaş kurdum, onun kaşığı ile yemeye başladım.

Sevincinden gülüyordu. Ben biliyordum ki bunun karnı açtı ve belki de yemeğini geç almıştı. Bir misâfir veya efendisini memnun etmek zevkini Türkler kadar yüksek duyan hiçbir millet yoktur. Bu İzmitli muhâcir Mustafa daha düşmana kurşun atmamış. "Ben" diyor, "oradaki şu askerin ağzından ne çıkarsa ona bir defa tekrar eder, beri yanındakine söylerim. Canım böyle lâf söylemeden ne çıkar, bu muhârebe mi" dedim. "Ey, ne yaparsın emir böyle, sırası gelince

غالیجیا جبههٔ حربی کربسنده احتیاط قطعاتمزدن بریك باش قوماندانه وکیلمز طرفندن تفتیشی

قورشونده آتارم . » دیدی .. اونکله ایچه طانیشدق او بی ویرن اونی اوکرندك ..

دون ده بر آلایك سپرلرنده فوطوغراف آلیوردم بر نفره دیدم که « سنك رسمنی آلیورم ته وقت بکا بر موسقوف کتیرسه‌ك، سکا برده رسم هدیه ایدرم». نه دیسه بکنیرسکز .. « ذاتاً او بم چوقدن یتمده، برفرصتی اکلهنکه‌یم . روسی قوجاغمده کتیره‌جکم .

بر نفریده کوردم چانطه‌سنده اشیاسنی آرمه‌سنه مدافعهٔ ملیه‌مزك کوندردیکی توتون پاکتلرندن بریسنك قاپی صافلامش صوردم

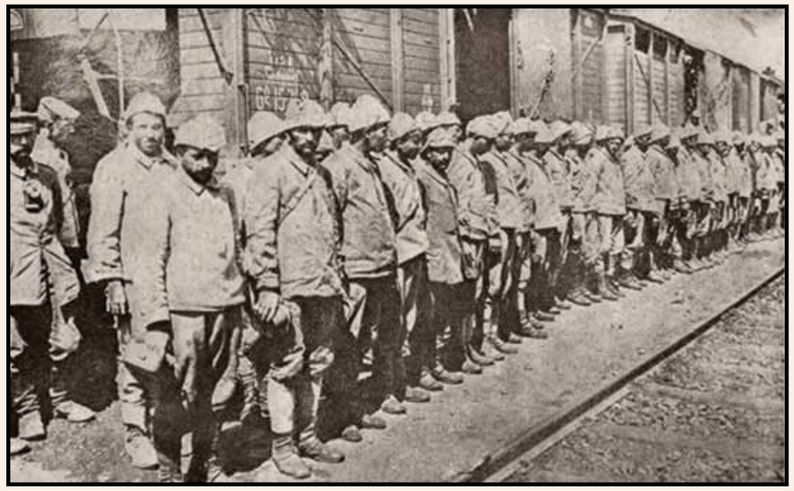
انور پاشا غالیجیا جبههٔ حربنده مدافعه موقعلرینی تفتیش ایدرکن

غالیجیا جبههٔ حربنده دشمنه یك یقین بر فرقه‌مزك قرارگاهی

باغداش قوردم اونك قاشیله یمکه باشلادم . .

سونجندن کولیوردی .. بن بیلیوردم که یونك قارنی آجدی ویاکده یمکنی کج آلمشدی . بر مسافر ویا فدینی ممنون ایتمك ذوقی تورکلرقدر یوکسك دویغی هیچ برملت یوقدر . بو ایزمیتلی مهاجر مصطفی دهدشدنه قورشون آتما مش !.. بن دییور «اوراده‌کی شو عسکرك آغزندن نه چیقاروسه اوکا بر دفعه تکرار ایدربری یاشنده‌کنه سویلرم » . — جانم بویله لاف سویله‌مه‌دن نه چیقار بو محاربه‌ی؟ دیدم . « أی ! نه یاپارسك امر بویله صره‌سی کلنجه

Galiçya'da bir istasyonda kıt'atımızdan bir kısım sabah çorbasına hazırlıkta

ve askerlik meziyetleri ile zînetlenmiş gördükçe muhabbetlerim artmaktadır. Ben onu kolu, bacağı kopmuş lağımlar içinden kasatura ile toprağı oyarak 48 saat sonra çıkmış, düşmanı bomba yollarında beklerken ezilmiş kalmış, eli yüzü toz topraklar içinde siperin bir oyuğu içinde hiç tasavvur edilemeyecek müz'ic bir vaziyette uykuya dalmış gördükçe ne kadar kalbim sevinçle çarpar bilemezsiniz. Bakınız dün neferler maaş almışlardı. "Ne yapacaksınız bu parayı" diye sordum. "Bilmem ki, bize bu paranın ne lüzumu var? Tütünü, yemeği bulduktan sonra!".

Herhalde nefere âit küçük ve hakiki hikayelerimi çoğaltacağım. Vakit buldukça yazacağım. Bakınız gecede bir avuç aslan bir bomba baskını yaptılar ve düşmanı birçok ölü ve yaralı terk ettirerek kaçırdılar. Bunun tafsîlâtını neferlerimizden öğrendikten sonra yazarım.

N.

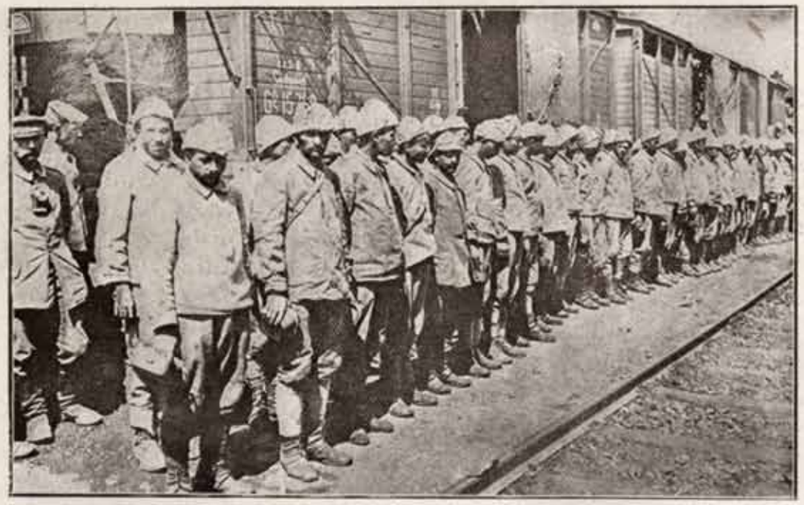
Galiçya'da efradımıza yemek tevzii

Galiçya'da seyyar matbah efradımıza mıntazaman yemek yapıyor

dedi ki: "Ah, efendi, Allah milletimize zevâl vermesin, şimdi tütünümüz geliyor. Ama bu muhârebedir, günün birinde tütünümüz gelmezse o vakit bu kağıdı koklarım. Ne kadar olmasa memleketimin kokusudur."

Beni bütün hayatımda en tatlı ve heyecanlı duygulara sevk eden Türk neferidir. Türk neferinin bana verdiği sevgiyi pek küçüklüğümden beri büyütüyorum. Ben onu sırasına göre aç fakat sabırlı, sırasına göre uykusuz fakat tahammüllü, sırasına göre de ateşler, dinamitler içinde, fakat tevekküllü, sırasına göre fedâkâr, kanaatli ve hûlâsa bir çok insanlık

غالیچیاده بر استاسیونده قطعاتمزدن برقسم صباح چورباسنه حاضرلاندقده

دیدی که « آمافندی آلله ملتمزه زوال ویرمسون شمدی توتونمز کلیور اما بو محاربه‌در کونك برنده توتونمز کله من سه اووقت بوکاغدی قوقلارم، نه‌قدر اولماسه مملکتمك قوقوسیدر!». بن یوتون حیاتمده الك طاتلی و هیجانلی دویغولره سوق ایدن تورك نفریدر تورك نفرینك بکا ویردیکی سه‌وکی بی پك کوچکلکدن بری پوپوتیوردم بن اونی صره‌سنه کوره آچ فقط صبرلی صره‌سنه کوره اویقوسز فقط تحمللی صره‌سنه کوره‌ده آتشلر دینامیتلر ایچنده فقط توکالی.. صره‌سنه کوره فدا کار، قناعتلی.. خلاصه برجوق انسانلق

غالیچیاده افرادمزه یمك توزیعی

وعسکرلك مزیتلریله زینتلنمش کردکچه .. محبتلرم آرتمقده‌در. بن اونی قولی باجاغی قوپمش.. لغملر ایچندن قصاطوره ایله طوپراغی اویه‌رق قزغین ساعت صکره جیقمش.. دشمنی یومبا یوللرنده بکلرکن آزلمش قالمش.. آلی یوزی توز طوپراقلر ایچنده سیرك بر اویونی ایچنه هیچ تصور ایدیلیه‌جك مزعج بر وضعیتده اویقویه دالمش.. کوردکچه ، نه‌قدر قلیم سونجله چاربار بیله مزسکز . باقیکز دون نفرلرمعاش آلمشلردی نه یاپه‌جقسکز بو پاره‌یی دیه صوردم . « بیلمم که !.. « بزه بو پارهنك نه‌لزومی وار؟ توتونی یمکی بولدقدن صکره ! » .

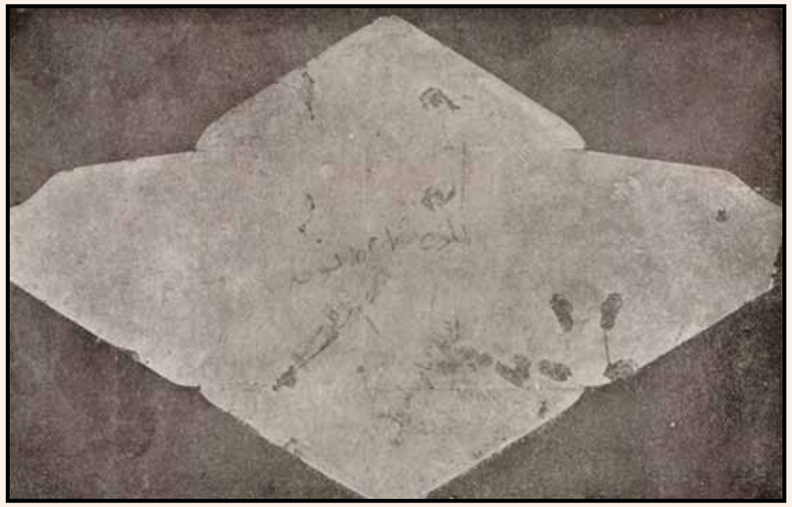
هرحالده نفره عائد کوچك وحقیقی حکایه‌لری جوغالتمه‌جغم، وقت بولدقجه یازه‌جغم.. باقیکز بو کیجه‌ده برآووچ آرسلان بر یومبا باصقینی یاپدیلر ودشمنی بر جوق اولو وپاره‌لی ترك اپتدیره‌رك قاچیردیلر . . بونك تفصیلاتی نفرلرمزدن اوکرندکدن صکره یازاردم .

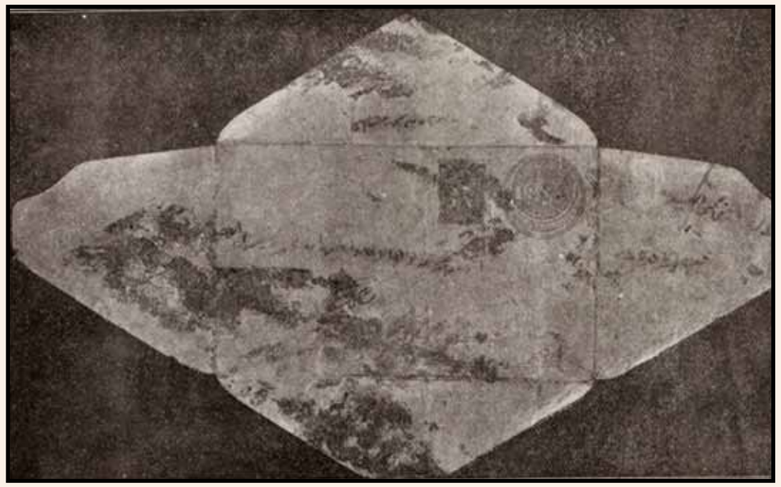
غالیچیاده سیار مطبخ افرادمزه منتظماً یمك یاپیور .

EBEDÎ KAHRAMAN

28 Haziran 332 tarihli Tanin gazetesi alınız. Onun yarım sütun ile sade cümleler ve basit kelimelerle anlattığı bir menkıbe var: Harp seferlerinde kurşunla vurulup düşen bir zâbitin son nefesi anlatılmaktadır. Bu zâbit hayat ile, insanlar ve dünya ile veda dakikasında olduğunu hissetmişti. Bu his korkunçtur. Maddi ızdırap yanında, bütün mânevî ızdıraplar, aile, çocuk ve geride bırakılan şeylerin ızdırapları duyulur. Fakat o zâbit bütün melekelerini bütün neşelerini ve ızdıraplarını yalnız iki noktaya saplamıştı: Din ve vatan. Zaten kahraman olmak için bu lâzımdı. Maksat uğruna ölmek için her şeyden evvel bütün ölümlerin yekûnunu maksatta, mağlup olmak acısının yanında hiçe saymak ve bütün düşüncelerini, duygularını ümit ve ihtiraslarını bu maksat etrafına toplamak lazımdı. İstanbullu Muzaffer Bey böyle bir insandı. Son nefesinde sesinin artık çıkmadığı, gözlerinin bir şey anlatamadığı dakikada cebinden bir zarf çıkardı ve üzerine yazdı: Kıble ne tarafta? Evvela Beytullah ile, dînî ve mukaddesatı ile karşı karşıya kalmak istiyordu. Onu kıbleye çevirdiler. Sonra yazmaya devam etti. "Bölük intikamımı alsın." Şimdi gözünün önünde vatan, ona son nefesini bile ateşle, duman ve kanla boğulmuş havasından veren toprak vardı. Bu zâbitte en büyük kahramanların en büyük kuvveti olan ferâgat ve fedâ duyguları yaşıyordu. O, maksat için ölüyordu

Ateş hattında vazifesi başından Cennete ayrılan bir zâbitin yarasından akan kanla boyanmış bir zarf üstünde bölüğüne son emri: "Kıble ne tarafta? Bölük intikamımı alsın."

Bu kutsi zarfın öbür yüzü. Kelime-i şahâdetle yine aynı emirler: Mübarek ruhunu teslim ederken bile intikam azmini efradına tekrar tekrar telkini unutmuyor

ve ölürken dünyadan bir insanın çekildiğini düşünmüyordu. Mukaddes gayenin müdafaasız kalmasından korkuyordu ve devam etti. "Bölük intikamımı alsın." O zaman bölük ateşler içinde ayakları kana

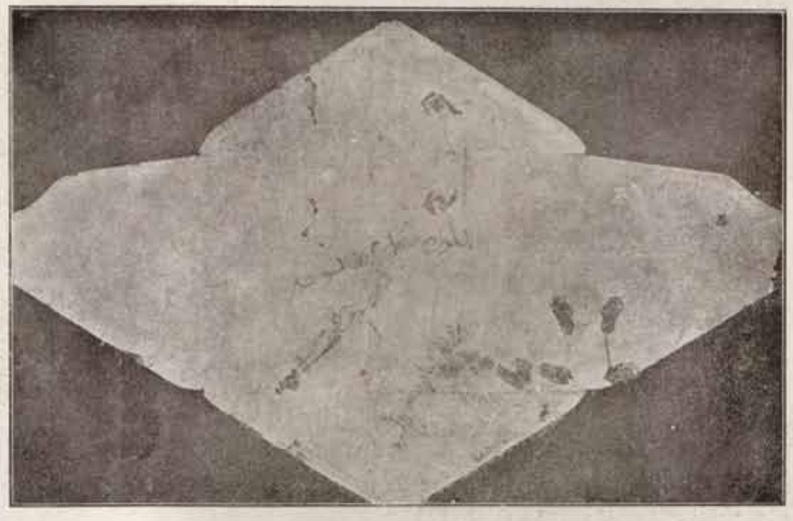
Denebilir ki, bu millet hakikaten bir harbe muhtaç idi. Fakat buna arâzi kazanmak fazla bulduğu bir takım insanları feda etmek için değil, sâdece kendisine inanabilmek için ihtiyacı vardı ve hiçbir şey bu zamanda Çanakkale kadar, Irak kadar, mukaddes Kafkasya müdâfaası kadar bize faydalı olamazdı. Şimdi tamamen mağrur olarak söyleyebiliriz ki, bütün dünya bize inandı ve biz de kendimize inanıyoruz.

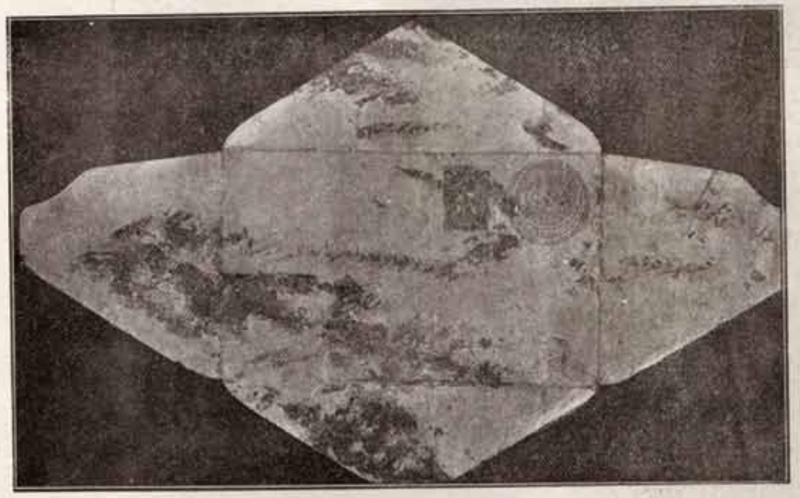
Bittabi bu neticeyi yalnız Çanakkale, Irak, Kafkasya hududu gibi üç yuvarlak kelimeden çıkarmıyoruz. Aynı zamanda o korkunç günlerin binlerce teferruâtını, asîl sevgiler için bî-kayd ü pervâ olan insanları ve bu insanların kutsî menkabelerini düşünüyoruz. İşittiğimiz menkabeler bize anlatıyor ki, yalnız tarih değil, esâtîr bile henüz olmamıştır. Filhakika harp hudutlarında çarpışan ordunun öyle vakâyîleri vardır ki, bir şairin dediği gibi tarihi aşıp esâtire karıştı.

ابدی قهرمان

ثم‌لسلمك بيوك كناهی تاريخی بيلەمك، تاريخنه اتباعامق وبالخاصه تاريخندن كندنه برشی دوام ايتديكنه اتباعامقدی . گوردیكمز فجيع تربيه‌نك تأثيری آلتنده تاريخی برمزار وبتون وقايعی برر جسد كبی دوشونيوردق. ماضيمز برداغدی : اونی چيقمشدق ، شيمدی ايچنكله مشغول ايدك؛ وطالمك بزی ايتيش طرفنده دنيايه كتيرديكنه قيزمقدن باشقه يايه‌جق برشيمز يوقدی. كندیمزله مغرور اولقدن اوتانيورکيدك؛ فقط بونلر اويله جرملردی، كه اكر بوحرب اولماسه‌يدی، بلكه يوقوشی تعاملەله جزاسنی كوره‌جكدك .

۲۸ - حزيران - ۳۳۲ تاريخلی طنين غزته‌سنی آليكز ، اونك ياريم ستون ايله، ساده جملەلر وبسيط كلمەلرله آكلاتديغی برمنقبه وار : حرب صفرلرنده قورشونلەوورولوب دوشن برضابطك سوك نفسی آكلاتيلمقده‌در. بوضابط حيات ايله، انسانلر ودنيا ايله وداع دقيقه‌سنده اولديغی حس ايتش ايدی . بوحس قورقونجدر. مادی اضطراب يانينده بتون معنوی اضطرابلر، عائله، جوجق وكريده براقيلان شيلرك اضطرابلری دويولور. فقط اوضابط بتون ملكەلرينی، بتون نشەلرينی واضطرابلرينی يالكز ايكی نقطه‌يه صاپلاميديی: دين ووطن. ذاتاً قهرمان اولق ايچون بولازمدی، مقصد اوغرينه اولمك ايچون هرشيدن اول بتون اولوملرك يكونی مقصددەمغلوب اولق آجيسنك ياشنده هيجه صايمق ، وبتون دوشونجه‌لرينی، دويغولرينی، اميد واحتراصلرينی بومقصد اطرافنه طويلامق لازمدی . استانبوللی مظفربك بويله براسائدی ، سوك نفسنده سسنك آرتق چيقماديغی كوز. لرينك برشی آكلاتمادیغی دقيقه‌ده جندن برطرف چاردی واوزرينه يازدی : « قبله نه طرفده؟ ». اولا بيت الله ايله ، دينی ومقدساتيله قارشی قارشی يه قالمق ايسته‌يوردی . اونی قبله‌يه چويردیلر ، صوكره يازمغه دوام ايتدی: «بلوك انتقامی آلسون» شهدی كوزينك اوكنده وطن ، اوكا صوك نفسی بيله آتشله، دومان و قانله بوغولمش هواسندن وبرن طوبراق واردی. بو ضابطده اك بيوك قهرمانلرك الليبوك قوتی اولان فراغت وفداديغولری پاشايوردی، او مقصد ايچون اوليوردی .

بو قدسی ظرفك اوبر يوزی . كلمۀ شهادتدن صكره عينی امرلر : مبارك روحنی تسليم ايدركن بيله انتقام عزمنی افرادينه تكرار تكرار تلقين اوتونمبور .

دينه بيليركه بوملت حقيقةً برحربه محتاج ايدی. فقط بوكا اراضی قازانمق ،فضله بولديغی برطاقم السانلری فدا ايتمك ايچون دكل ، ساده‌جه كنديسنه اتباعه بيلمك ايچون احتياجی واردی. وهيچ برشی بوزمانده‌جناق قلعه‌قدر عراق‌قدر، مقدس قفقاسيه مدافعه‌سی قدر بزه فائده‌لی اولامازدی شيمدی تماماًمغرور اولارق سويله‌يه بيليرز كه بتون دنيا بزه اتباعدی، وبزده كنديمزه اتباعيورز .

بالطبع بوتيجه‌ی يالكز چناق قلعه، عراق، قفقاسيه حدودی كبی اوچ يووارلاق كلەدن چيقارمايورز؛ عينی زمانده او قورقونج كونلرك بيكلرجه تفرعاتی ، اصيل سوكيلو ايچون بی‌قيدوپروا اولان السانلری، وبو السانلرك قدسی منقبه‌لرينی دوشونيورز . ايشته بيكمز منقبه‌لر بزه آكلاتيورکه يالكز تاريخ دكل، اساطير بيله هنوز اولەمتدر . فی‌الحقيقه حرب حدودلرنده چاريشان اردونك اويله وقايعی وارکه برشاعرك ديديكی كبی تاريخی آشوب اساطيره قاريشدی.

tarihinden itibaren 13. Sûvari Alayı'na memur edilmiş ve 9 Temmuz 317'de 5. rütbeden Mecidi Nişanı'yla taltif olunmuştur. Alay ve taburlarda ikmâl-i müddet ettikten sonra Atik 3. Ordu Erkan-ı Harbiyesi'nde istihdam olunmak üzere kolağalığa terfi hususuna bi'l-istizam 1 Şubat 317'de irâde-i seniyye şerefsâdır olmuş ve 19 Temmuz 318'de 4. rütbeden Mecidi Nişanı'yla taltif edilmiştir.

Mûmâileyhin Mitroviçe Fırkası'na icrâ-yı memuriyeti münasip görülerek 16 Mart 319'da izam ve Kânûn-ı evvel 320'de Selanik Mıntıkası Kumandanı Ferid Paşa'nın refakatine tayin ve 3 Haziran 321'de binbaşı nasb ve 7 Ağustos 321'de 4. rütbeden Osmanî Nişanı'yla taltif edilmiştir.

Sisam için Üçüncü Ordu'dan tertip ve izam kılınan 2 tabur idaresine memur edilerek 17 Mayıs 324'te kaymakamlığa terfi buyurulmuş ve 16 Kânûn-ı evvel 324'te Nizâmiye Dokuzuncu Liva Kumandanlığı'na tayin olunmuş ise de, mezkur ordu erkân-ı harbiyesinde ibkâ ve 30 Temmuz 325'te Debre sancağı Mutasarrıflığı'ndan Üsküdar sancağı mutasarrıflığına ve 9 Şubat 327'de Erkan-ı Harbiye-i Umumiye 4. şubesine ve Balkan Harbi seferberliğinde 16 Eylül 328'de 7. Kolordu Erkân-ı Harbiye Riyâsetine ve 5 Temmuz 329'da 10. fırka kumandanlığı vekâletine ve 24 Teşrîn-i evvel 329'da Birinci İşkodra Fırkası Kumandanlığı'na tayin edilmiş ve 11 Teşrîn-i sânî 329'da miralaylığa terfi buyurulmuş, 23 Teşrîn-i sânî 329'da Dersaadet Merkez Kumandanlığı'na tayin edilmiştir, 24 Kânûn-ı evel 329'da teşkîlat-ı âhirede birinci fırka kumandanlığında ibka ve 16 Teşrîn-i sânî 330'da kolordu kumandanlığına tayin olunmuş ve hüsn-i hizmetinden dolayı 17 Şubat 330'da mirlivârlığa terfi buyurulmuştur.

Paşa-yi mûşârunileyh âhiren Kafkas cephe-i harbinde 17 Ağustos 332 tarihinde şehîden vefat etmiştir.

Faik Paşa bir asker için lazım olan mezâyânın kâffesini hâiz ve en müktedir erkân-ı askeriyemizden biri idi.

Kalemiyle, nutkıyla sonra İran yolında kılıcıyla sevgili milletinin ikbâline can veren kıymetli Şehit Ömer Nâci "izahat 186'ncı sahifede"

Kahramanlıkla dolu mâzisini Kafkasya Cephesi'nde ilk ateş hattında gösterdiği fedakarlıkla tetvic ve tahtim eden kolordu kumandanı Şehit Faik Paşa

saplanmış ve alnı dumanla kararmış; onun ceset olmaya başlayan vücudu etrafında çarpışıyordu. Üçüncü cümlesini imzalamak isterken İstanbullu Muzaffer Bey hayata veda etti. Muzaffer Bey'in son nefesiyle bu toprağa, toprağın tarihine, yaşayan nesle ve yaşayacak nesillere yaptığı hizmet, milyonlarca insanın bütün hayatları ile yapacağı hizmetten büyüktür. Bir çocuğunda bu kadar asîl heyecanlar yaşatmaya muvaffak olan bir tarih devam etmek, mâzisi ile istikbali arasında kazılmış uçurumları, hiç endişe ve müşkilât hissetmeden atlamak hakkını ve kuvvetini kazanmış demektir.

Irak'ın âteşîn semâsı altında son nefesini vatan-ı mukaddes hicranı ile teneffüs eden bu genci ve Çanakkale'de Kafkasya'da aynı duygu ve emellerle fedâ-yi nefs eden vatan gençlerini unutmayalım. Onlar kendi fedakarlıklarıyla bizim fânî insanlığımızı, şu toprağı, şu tarihi ve çok, pek çok ağlayan millî nâmusu kurtarıyorlar ve ebedileştiriyorlar.

.F. R

FAİK PAŞA

Bu kere Kafkas Cephesi'nde şehit olan Kolordu Kumandanı Faik Paşa'nın tercüme-i hâlidir.

16 Mayıs 310 tarihinde Mekteb-i Harbiye'ye girerek 5 Kânûn-i sânî 315 tarihinde Erkan-ı Harbiye Yüzbaşılığıyla neşet edip Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Dairesi Dördüncü Şubesi'ne ve 5 Mart 316'da 8 ay sunûf-ı sülûse-i askeriyede bilfiil bölük idare ve kumanda eylemek üzere 2 sene müddetle atik III. Ordu'ya 13 Nisan 316 tarihinden itibaren topçu, 15. Alay'ın 1. bölüğüne ve 12 Teşrin-i sânî 316

تاریخدن اعتباراً اون اوچنجی سواری آلایته مأمور ایدلش و ۹ تموز ۳۱۷ ده بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشانیله تلطیف اولنمشدر . آلای وطاپورلرده اکمال مدت ایتدکدن صوکرا عتیق اوچنجی اردو ارکان حربیه‌سنده استخدام اولنمق اوزره قول آغالغه ترفیی خصوصنه بالاستیذان ۱ شباط ۳۱۷ ده ارادهٔ سنیه شرفصادر اولش و ۱۹ تموز ۳۱۸ ده دردنجی رتبه‌دن مجیدی نشانیله تلطیف ایدلشدر .

مرسی‌الیك متروویچه فرقه‌سنه اجرای مأموریتی مناسب کوریلدرك ۱۶ مارت ۳۱۹ ده اعزام و کانون اول ۳۲۰ ده سلانیك منطقه‌سی قوماندانی فرید پاشانك رفاقتنه تعیین و ۳ زیران ۳۲۱ ده یکباشی نصب و ۷ آغستوس ۳۲۱ ده دردنجی رتبه‌دن عثمانی نشانیله تلطیف ایدلشدر.

سیسام اچون اوچنجی اردودن ترتیب واعزام قلنان ایکی طاپور اداره‌سنه مأمور ایدیلدرك ۱۷ مایس ۳۲۴ ده قائمقامیلغه ترفیع یورلش و ۱۶ کانون اول ۳۲۴ ده نظامیه طقوزنجی لوا قوماندانلغنه تعیین اولونمش ایسه‌ده مذکور اردو ارکان حربیه‌سنده ابقا و ۳۰ تموز ۳۲۵ ده دبره سنجاغی متصرفلغندن اسکدار سنجاغی متصرفلغنه و ۹ شباط ۳۲۷ ده ارکان حربیهٔ عمومیه دردنجی شعبه‌سنه وبالفعل حربی سفربرلکنده ۱۶ ایلول ۳۲۸ ده بشنجی قول اردو ارکان حربیه ریاستنه و ۵ تموز ۳۲۹ ده اونجی فرقه قوماندانلغی وکالتنه و ۲۴ تشرین اول ۳۲۹ ده برنجی اشقودره فرقه‌سی قوماندانلغنه تعیین ایدلش و ۱۱ تشرین ثانی ۳۲۹ ده میرآلایلغه ترفیع یورلش ۲۳ تشرین ثانی ۳۲۹ ده درسعادت مرکز قوماندانلغنه تعیین ایدلشدر . ۲۴ کانون اول ۳۲۹ ده تشکیلات اخیره‌ده برنجی فرقه قوماندانلغنده ابقا و ۱۶ تشرین ثانی ۳۳۰ ده قول اردو قوماندانلغنه تعیین اولونمش وحسن خدمتندن دولایی ۱۷ شباط ۳۳۰ ده میرلوالغه ترفیع یورلشدر .

پاشای مشار الیه ، اخیراً قفقاس جبههٔ حربنده ۱۷ اغستوس ۳۳۲ تاریخنده شهیداً وفات اتمشدر .

فائق پاشا ، برعسکر ایکون لازم اولان مزایانك کافه‌سنی حائزولك مقتدر ارکان عسکریه‌مزدن بری ایدی .

قهرمانلقلر دولو ماضینی قفقاسیه جبهه‌سنده ابدلك آنس حفظنده کوستردیکی فداکارلقلر تنویع وتخلید ایدن قول اردو قوماندانی

شهید فائق پاشا

صایلامش وآلتی دوماتله قارارمش . اونك جسد اولغه پاشالیان وجودی احترافنده چارپیشوردی . اوچنجی جلوسی امضالامق ایسته‌ركن استانبولی مظفر بك حیاته وداع ایتدی .

مظفر بكك صوك نفسیله بو طوپراغه ، بو طوپراغك تاریخنه ، پاشایان نسله وپاشایه‌جق نسللره یاپدیغی خدمت میلیونلرجه انسانك بتون خیرلریله یاپه‌جغی خدمتدن بویوکدر . بر جوجوغنده یوقدر اصیل هیجانلر پاشامغه موفق اولان بر تاریخ دوام ایتمك ، ماضیسی ایله استقبالی آره‌سنده قازیلمش اوچورومللری هیچ اندیشه ومشکلات حس ایتمه‌دن آتلامق حقی وقوتی قازاندیغی دیمکدر .

عراقك آتشین سیاسی آلتنده صوك نفسنی وطن ومقصد عجرانیله تنفس ایدن یوکسجی وچناق قلمه‌ده ، قفقاسیه‌ده عینی دویغو وامللرله فدای نفس ایدن ومان کنجلریمی اوتوغایه‌لم ، اونلر کندی فدا کارلقلریله یرم فانی انسانلغمزی ، شو طوپراغی ، شو تاریخی ، وجوق ، پك جوق آغلایان ملی ناموسی قورتاریورلر وابدیلشدیریورلر .

ف. ر.

فائق پاشا

یوکرده قفقاس جبهه‌سنده شهید اولان قول اردو قوماندانی فائق پاشانك ترجمهٔ حالیدر :

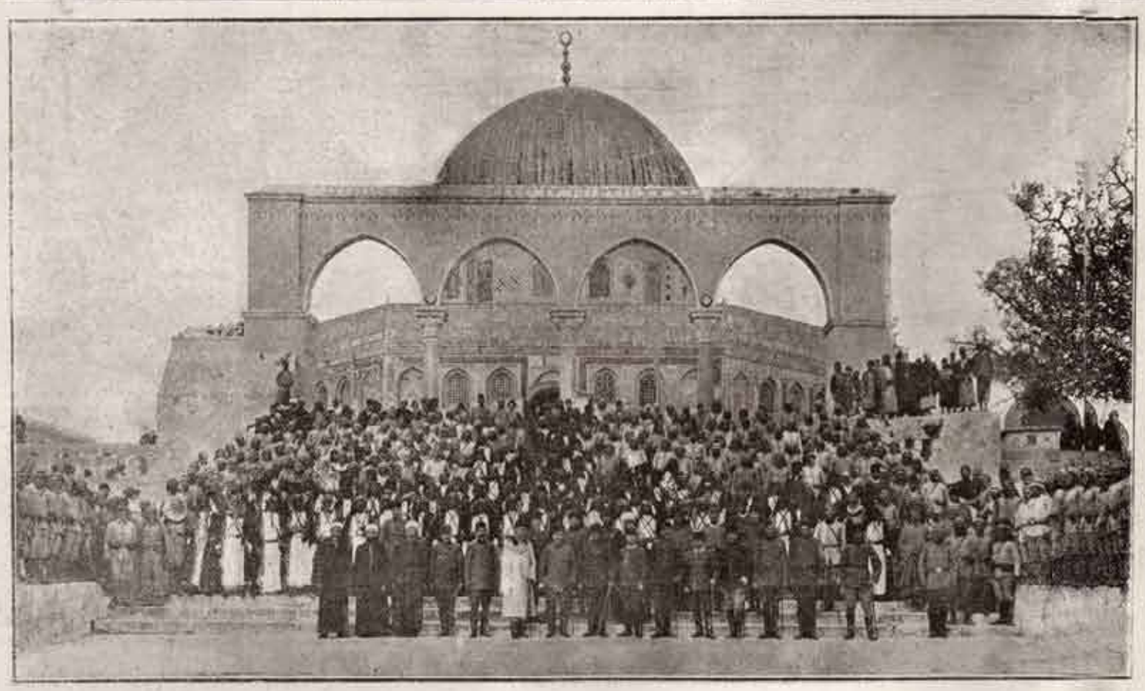
۱۶ مایس ۳۱۰ تاریخنده مکتب حربیه‌یه کیرمدرك ۵ کانون ثانی ۳۱۵ تاریخنده ارکان حربیه یوزباشیلغنه نشأت ایدوب ارکان حربیهٔ عمومیه دائره‌سی دردنجی شعبه‌سنه و ۵ مارت ۳۱۶ ده سکزنجی آی صنوف ثلثهٔ عسکریه‌ده بالفعل بر اداره وقوماندا ایلمك اوزره ایکی سنه مدتله عتیق اوچنجی اردویه ۱۳۰ نیسان ۳۱۶ تاریخندن اعتباراً طوپچی اون بشنجی آلایك برنجی بلوکنه و ۱۲ تشرین ثانی ۳۱۶

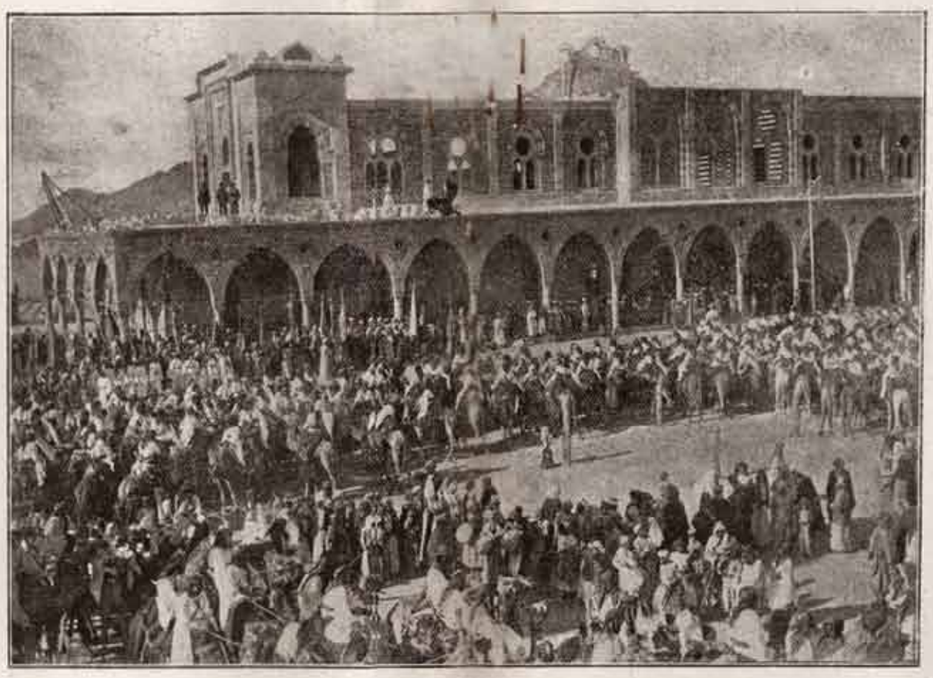
قلمیه ، نظفیه ، عسکره ایراد بولنده قلمیه سوکیلی ملتنك اقبالنه جانه ویرنه قیمتلی شهید عمر ناجی . ایضاحات ۱۸۶ نجی صحیفه‌ده .

مدینهٔ منوره آقینجی آلایلرندن برینك قدس شریفه مواصلتی حسبیله
مسجد اقصاده یاپیلان ظفر دعاسی اثناسنده

اقینجی آلایی — مسجد اقصا اوکنده دعادن اول

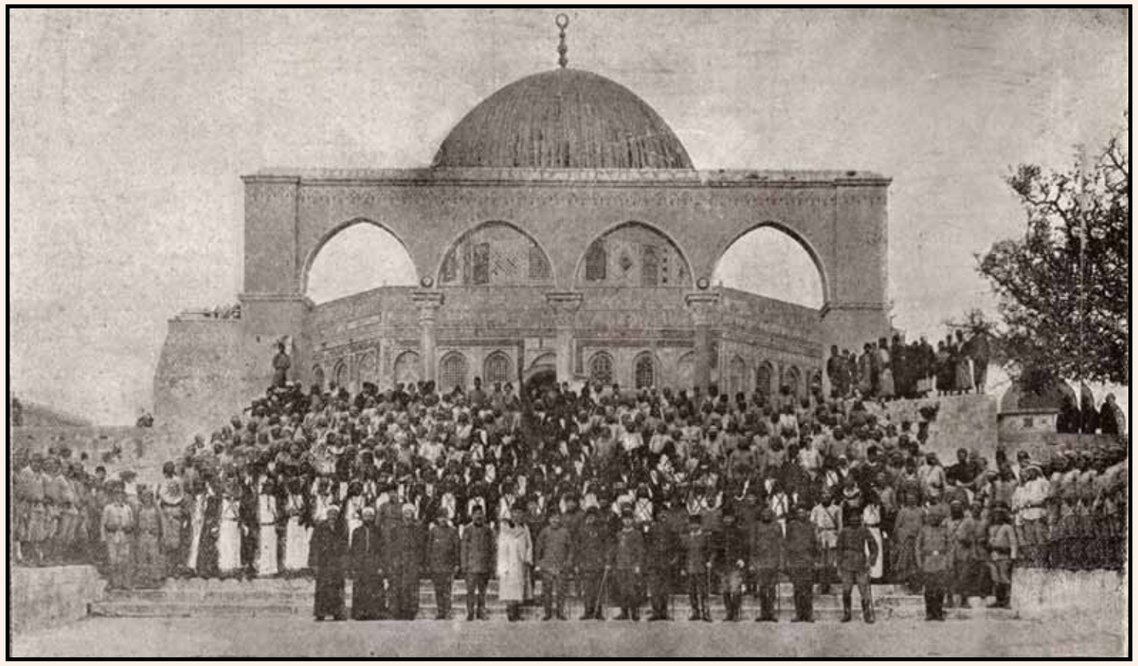
آقینجی آلایی — مدینهٔ منوره استاسیونده

قاطیه‌ده اسیر ایدیلن انکلیز اسراسی قدس شریفه کتیریلیرکن

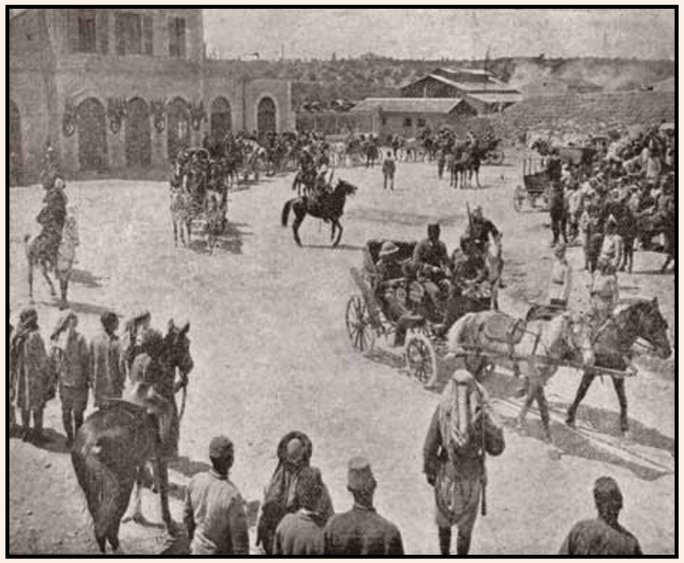
قاطیه‌ده اسیر ایدیلن انکلیز ضابطانی قدس شریف استاسیونده

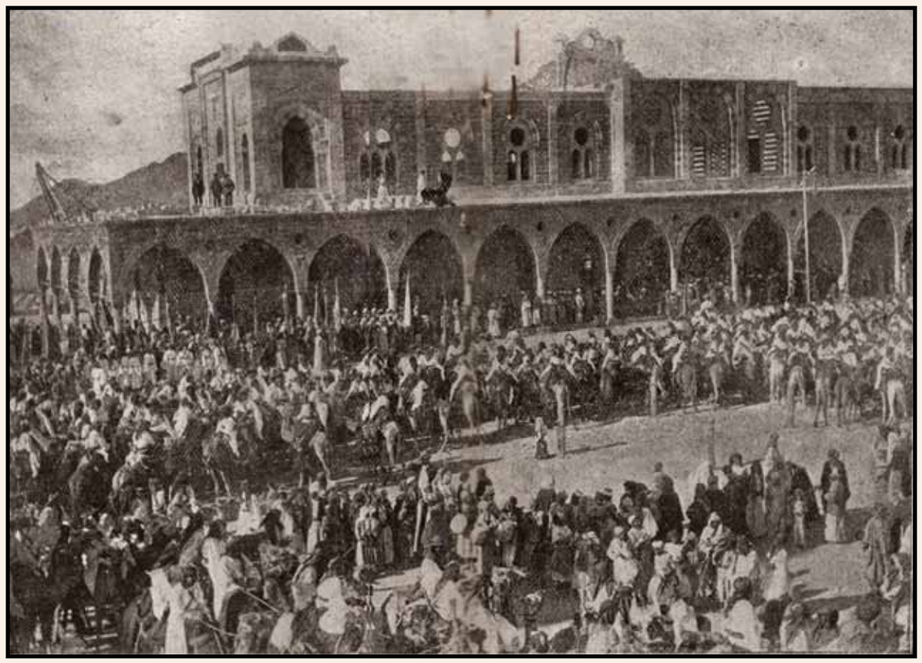
Akıncı Alayı - Mescid-i Aksâ önünde duâdan evvel

Medîne-i Münevvere akıncı alaylarından birinin Kudüs-i Şerif'e muvâsalatı hasebiyle Mescid-i Aksa'da yapılan zafer duâsı esnasında

Katya'da esir edilen İngiliz zâbitânı Kudüs-i Şerif İstasyonu'nda

Akıncı Alayı - Medine-i Münevvere İstasyonu'nda

Katya'da esir edilen İngiliz üserası Kudüs-i Şerif'e getirilirken

Kızakcı bölüklerine kumanda eden bir zabitimiz

KAFKAS HARP CEPHESİNE DAİR

Üçüncü ordu kumandanı ile maiyyeti kolordu kumandanlarından birkaçı ordu karargahı önünde

Kafkas cephesinde kızak talimleri

Üçüncü ordu kumandanı maiyyetiyle bir tepede muvaffakiyetli mukabil taarruz yapan bir fırkanın harekatını takip ederken

Ordu karargahı cephe-i harbi teftişte

Kafkas cephesinde: Ordu kumandanı yeni cepheye hareket eden bir kıtayı teftiş ederken

firar etmiş, İttihat ve Terakki müessisleri arasına girmişti. Bu serbest muhitte Naci, artık korkmayarak ruhunun bütün heyecanlarıyla bağırıyor ve yazıyordu. Orada pek çok hizmetler ifa ettikten sonra İran ve Kafkasya'ya koştu. Farsiyi güzel söyleyen Naci, İran'da büyük muvaffakiyetler gösterdikten sonra yakalanarak idama mahkum edilmişse de 324 senesinde Meşrutiyet'in ilanını müteakip hükümetin teşebbüsatıyla zindandan tahliye edilerek Osmanlı hududuna gelmiş ve pek mukaddes tanıdığı kendi toprağına

ÖMER NACİ

Ömer Naci, 317'de mekteb-i harbiyeyi bitirerek mülazımlığa Rumeli'ye gitmişti. O zaman hayat için daha amelî olarak çalışan Naci bir aralık Selanik'de (Çocuk Bahçesi) ünvanıyla intişara başlayan küçük bir mecmua ile bir çok gençler arasında 322, 323 senelerinde kendisine has olan sehhâr kalemiyle görünmeye başladı. O zaman yazdığı yazılar arasındaki: [... vatan ecnebî müdahaleleri altında hergün biraz daha zelil oluyor!] Feryadı üzerine mecmuanın kapanmasıyla beraber devr-i sabık erkanına yaptığı tesir neticesi olarak Naci de Paris'e

قفقاس جبهه‌سنده قزاق تعليملرى

قفقاس حرب جبهه‌سنه دائر

اوچنجى اردو قوماندانى ايله معيتى قول اردو قوماندانلرندن بر قاچى اردو قرارگاهنى اوكنده

قزاقجى بلوكلرينه قوماندا ايدن بر ضابطمز

اردو قرارگاهى جبهه‌سنده تفتيشده

اوچنجى اردو قوماندانى معيتيله برابره دوفعتى مقابل تعرضه بايانه بر فرقه‌نك عرقاسنى تعقيب ايدركن

قفقاس جبهه‌سنده: اردو قوماندانى بكى جبهه‌يه حركت ايدركن بر قطعه‌يى تفتيش ايدركن

عمر ناجى

عمر ناجى، ٣١٧ده مكتب حربيه‌يى بتيرمك ملازملكدن روم ايلى به كيتمشدى. اوزمان حيات ايچون دهاعملى اولدرق چاليشان ناجى بر آز صكرا سلانيكده (جوجوق باغچه‌سى) عنوانيله انتشار باشلايان كوچوك بر مجموعه ايله بر چوق كنجلر آزه‌سنده ٣٢٢، ٣٢٣ سنه‌لرنده كندينه خاص اولان سحار قلمله كوروندكه باشلادى. اوزمان يازديغى يازيلر آزه‌سنده كى : [..... وطن اجنبى مداخله‌لرى آلتنده هركون بر آز دها ذليل اوليور !] فريادى اوزرينه مجموعه‌نك قپانمسيله برابر دور سابق اركانندن بايديغى تأثير نتيجه‌سى اولدرق ناجى ده پارسه

yolculuğundan sonra, Bingazi'de, kendisi gibi, sevgili vatanının müdafaası için koşan birkaç arkadaşına mülaki oldu. Orada da, istihkâr-ı hayat ederek çalıştı, İtalyanlarla çarpıştı.

Ömer Naci Trablusgarb'dan gelerek Balkan muharebesine gitti, Rumeli'de de birçok fedakarlıklarda bulundu.

Nihayet, harb-i umumî başlar başlamaz, sırf kendi arzusuyla İran taraflarında çalışmaya koşan Naci, bilahire hastalanarak Kerkük hastahanesinde ebediyete kavuştu.

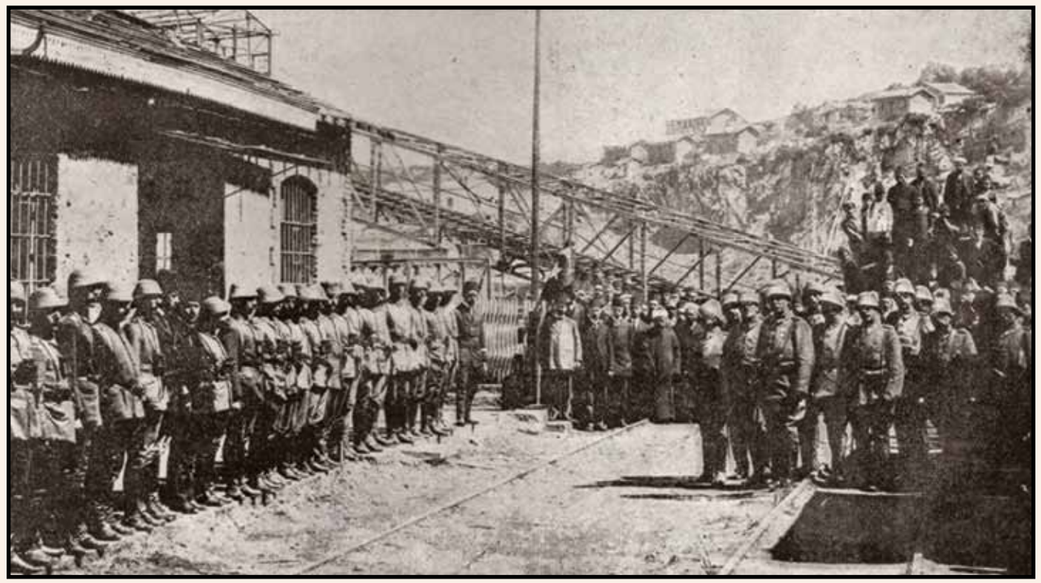
yüzünü gözünü sürmüştür...

Ömer Naci ilan-ı Meşrutiyet'ten sonra da, pek sevdiği vatanı için büyük ve şayan-ı takdis fedakarlıklar ibrazından bir an hâlî kalmadı. Anadolu'nun en hücra köşelerine kadar gitti, ahalinin tenvir-i efkarına hadim konferanslar verdi, kendine has olan talakat beyanıyla, vatanının dertlerini dinledi ve bir çok yerlerde bu dertlere çareler buldu. Her gittiği yerde ahaliye kendisini sevdirdi. Öyle ki Anadolu'ya yaptığı müteaddid seyahatlerinde Naci'yi dinlemek için arkasından koşmayan, onun vatanperverliğine, fedakarlıklarına hayran olmayan bir Anadoluluya tesadüf edilmezdi.

Ömer Naci, Anadolu ve Rumeli seyahatlerini yaptıktan sonra Osmanlı-İtalya harbi başlamıştı. İtalyanların, Trablusgarb'a mülevves ellerini uzattıklarını işiten Naci daha fazla İstanbul'da kalamamış ve bir fırsat bularak hemen Trablusgarb'a koşmuştu. Kızgın ve kıvrak çöllerin uzun

Zonguldak'ta: Birinci ordu kumandanı huzurunda yeni teşkil olunan alaylara ihsan buyrulan sancağın resm-i takdisi

Birinci ordu-yı hümayun kumandanı Esad Paşa teftiş için Zonguldak'ta

يوزنى وكوزنى سورمشدر . . .

عمر ناجى اعلان مشروطيتده سكراده ، بك سوديكى وطنى ايچون بويوك وشايان تقديس فداكارلقلر ابرازندن برآن خالى قالمادى. آناطوليك اك مجرا كوشه‌لرينه قدركيتدى ، اهاليك تنوير افكارينه خادم قونفه‌رانسلر ويردى ، كنديسنه خاص اولان طلاقت بيانيله ، وطنك دردلرينى ايكلدى ورجوق يرلرده پودردره چاره‌لر بولدى . هركيتديكى يرده اهالى‌يه كنديسى سوديردى . اويله‌كه آناطولى‌يه پايدينى متعدد سياحتلرنده ناجى‌يى ديكلمك ايچون آرقه‌سندن قوشايان ، اونك وطنپرورلكنه ، فداكارلقلرينه حيران اولمايان بر آناطولىلى‌يه تصادف ايملزدى .

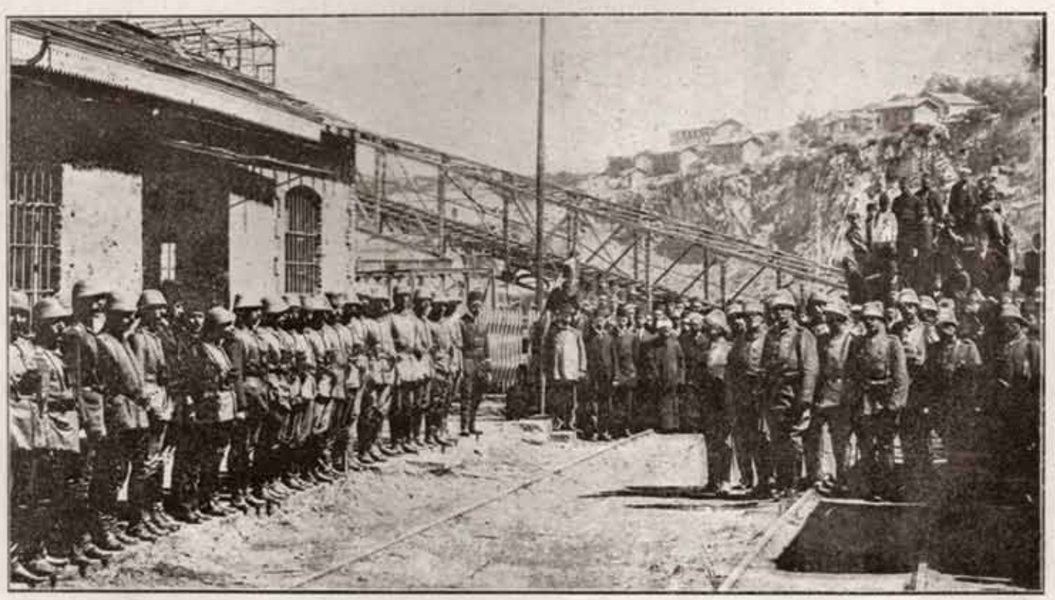
عمر ناجى ، آناطولى وروم ايلى سياحتلرينى پايدقدن صكرا عثمانلى ـ ايتاليا حربى باشلامشدى . ايتاليانلرك ، طرابلس غربه ملوث اقدامى اوزاندقلرينى ايشيدەن ناجى دها فضله استانبولده قالەمامش وبر فرصت بولەرق هان طرابلس غربه قوشمشدى . قيزغين و قوراق چولرك اوزون يولجيلقدن صكرا ، بنغازى‌ده ، كنديسى كبى ، سوكيلى وطنك مدافعه‌سى ايچون قوشان بر قاچ آرقداشنه ملاقى اولدى . اورادەده ، استحقار حيات ايدەرك چاليشدى ، ايتاليانلرله چارپيشدى .

عمر ناجى طرابلس غربدن كلەرك بالقان محاربه‌سنه كيتدى ، روم ايلى‌دەده پرجوق فداكارلقلرده بولوندى .

نهايت ، حرب عمومى باشلار باشلاماز ، صرف كندى آرزوسيله ايران طرفلرنده چاليشمايه قوشان ناجى ، بالآخره خسته‌لنەرق كركوك خسته‌خانه‌سنده ابدينه قاووشدى .

زونغولداقده : برنجى اردو قوماندانى حضرتلرنه يكى تشكيل اولنان آلايلره احسان بيورولدقده سنجاغك رسم تقديسى

برنجى اردوى همايون قوماندانى اسعد پاشا تفتيش ايچون زونغولداقده

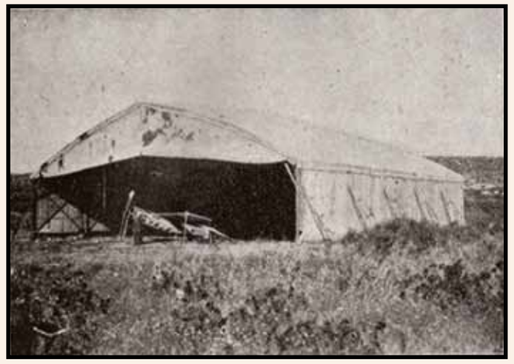
Müttefiklerimizin tarihinden alınacak dersler:

BÜYÜK FREDERIK

Prusya'nın teşekkülünde Frederik'in ifa ettiği vazife pek mühimdir. Frederik fatihlere has iki büyük vazifeyi kemal-i ehemmiyetle icra etti. Evvela zabt edebildiği yerleri muhafaza, saniyen de memleketine ilhak ettiği yerleri temsile muvaffak oldu. Frederik bu yaptığı işin devamlı olduğunu zannediyordu. Bununla beraber kendi vefatıyla Prusya hükümeti için bir buhran zuhura geleceğine de kaildi. Hatta kendi de diyordu ki: "Fakat bir devlet öyle çarçabuk mahv olmaz benimki ise gayet mükemmel kurulmuştur. Hatta arzu etseler bile onu pek çabuk bozamazlar". Frederik bu fikrinde aldanıyordu. Çünkü Prusya'nın mükemmeliyeti Frederik'in şahsı ile kaimdi. "Hükümet, ben demektir" sözü en ziyade Frederik'e yakışabilirdi. Filhakika Prusya'da hükümet, prens demekti. Prens en büyük bir siyaset adamı idi. Bütün müessesat şahsî idi. Hususiyle Frederik'in yorulmak bilmeyen faaliyeti, metin-i tabiî, askerî itiyatları kendisini her şeyi idareye, her vazifeyi bizzat yapmaya mecbur ediyordu. Bir mülk sahibi emlakini nasıl idare ederse, Frederik de hükümetini o suretle idare ederdi. Bütün

Kösten Adası'nın işgaline memur kıtaat-ı askeriyenin adaya ihrac ameliyesi

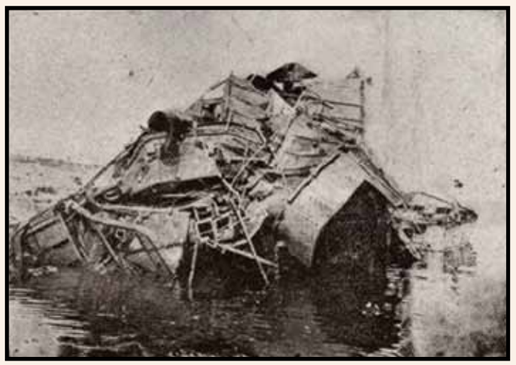

Kösten Adası'nda içinde tayyaresiyle düşmanın terk ettiği büyük tayyare hangarı

KÖSTEN ADASI'NIN İŞGALİ

Çanakkale Boğazı'nın kapalı bulunması hasebiyle donanmasının himayesinde Anadolu ve Suriye sahilinin müdafaasız açık mevaki ve limanlarına tecavüz ve taarruzda bulunan düşman, Çanakkale'de uğradığı hezimeti setr için son zamanlarda İzmir sahiline tesaddiye başlamış ve ez cümle İzmir limanının hemen karşısında Kösten Adası'nı işgal ederek burayı kavî bir üss-i bahri haline ifrağa gayret eylemişti. Tebliğ-i resmîlerimizde bir zaman Kösten Adası ismine ve bundan bahis vakalara sık sık tesadüf olunuyordu. Kösten Adası düşman elinde bulundukça İzmir şehrinin caniyane tayyare taarruzlarından masûn kalması mümkün olamıyordu.

İşbu adada düşmanın barınması için herşeye müracaat olundu. Nihayet bütün vesaitsizliğe rağmen cild dolduracak tertibat ve göğsümüzü kabartacak cür'et ve fedakarlık ile Kösten Adası tarafımızdan tekrar işgal edildi ve bu suretle İzmir'in pek yakınında gece gündüz gürleyen top sesleri, düşmanın hain tecavüzleri susturulmuş oldu. Vakt-i muayyeninde bu adanın işgal ve istirdadı emrinde geçen harekat ve tertibat aynen yazılacaktır.

Sahil toplarımızın Kösten Adası'nın dahilinde enkaz halinde bulunan bir düşman monitörü

Kösten Adası'nda düşmandan ele geçen bir tayyare

متفقارمزك تاريخندن آلنه‌جق درسلر :

كوستن آطه‌سنك اشغالى

جناق قلعه بوغازينك قبالى بولنمسى حسبيله دونمامسنك حمايه‌سنده آناطولى وسوريه ساحلنك مدافعه‌سز آچيق مواقع ولمانلرينه تجاوزو تعرضده‌بولنان دشمن، جناق قلعه‌ده اوغرادينى هزيمتى ستر ايچون صولك‌زمانلرده ازميرساحلنه‌قصديه پاشلامش واز جمله ازمير لمانك همان‌قارشيسنده كوستن اطه‌سنى اشغال ايدرك بورايى قوى بر اس‌بحرى حالنه افراغه غيرت ايلمشدى تبليغ رسميلرمزده بر زمان كوستن اطه‌سى اسمنه وبوندن باحث وقعه‌لره صيق صيق تصادف اولنيوردى . كوستن اطه‌سى دشمن النده بولندقجه ازمير شهرينك جانيانه طياره تعرضلرندن مصون قالمسى ممكن اولامیوردى .

اشبو اطه‌ده دشمنك بارنماسى ايچون هرشيئه مراجعت اولنمدى . نهايت بتون وسائطسزلكه رغماً جلد طولديره‌جق ترتيبات وكوكسمزى قبارتمه‌جق جرأت وفداكارلق ايله كوستن‌اطه‌سى طرفندن تكرار اشغال ايدلدى وبو صورتله ازميرك بك يقينده كيجه كوندوز كورله‌ين طوپ سسلرى ، دشمنك خائن تجاوزلرى صوصديرلمش اولدى. وقت معينده بو آطه‌نك اشغال واستردادى امرنده كچن حركات وترتيبات عينا يازيله‌جقدر .

كوستن آطه‌سنك اشغالنه مأمور قطعات عسكريه‌نك آطه‌يه اخراج عمليه‌سى

بويوك فره‌دريق

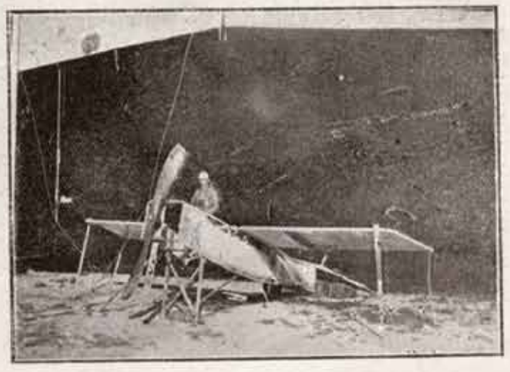
پروسيانك تشكلنده فره‌دريقك ايفا ايتديكى وظيفه بك مهمدر. فره‌دريق فاتحلره خاص ايكى بويوك وظيفه‌يى كمال اهميتله اجرا ايتدى. اولا ضبط ايدهبيلديكى يرلرى محافظه ، ثانياً ده مملكته الحاق ايتديكى يرلرى تمثيله موفق اولدى. فره‌دريق بويله‌يى ايشك دوامنى اولديغنى ظن ايدييوردى. بونكله برابر كندى وفاتيله پروسيا حكومتى ايچون بر بحران ظهوره كله‌جكنه ده قائلدى. حتى كندى‌ده ديپوردى كه : « فقط بر دولت اويله جابق محو اولماز بنمكى ايسه غايت مكمل قورولمشدر . حتى آرزو ايتسه‌لر بيله اونى بك جابق بوزا مازلر » . فره‌دريق بو فكرنده آلدانيوردى. چونكه پروسيانك مكملتى فره‌دريقك شخصى ايله قائمدى. « حكومت ، بن ديمكدر » سوزى الزياده فره‌دريقه ياقيشه بيلردى. فى‌الحقيقه پروسياده حكومت ، پرنس ديمكدى. پرنس الدبويوك برسياست آدمى ايدى . بوتون مؤسسات شخصى ايدى. خصوصيله فره‌دريقك يورولمق بيلمه‌ين فعاليتى ، متين طبعى ، عسكرى اعتيادلرى كندينى هر شيئى اداره‌يه ، هر وظيفه‌يى بالذات يايمايه مجبور ايدييوردى. بر ملك صاحبى املاكنى ناصل اداره ايدرسه ، فره‌دريقده حكومتى اوصورتله اداره ايدردى. بوتون

كوستن اطه‌سنده ايچنده طياره‌سيله دشمنك ترك ايتديكى بيوك طياره هانغارى

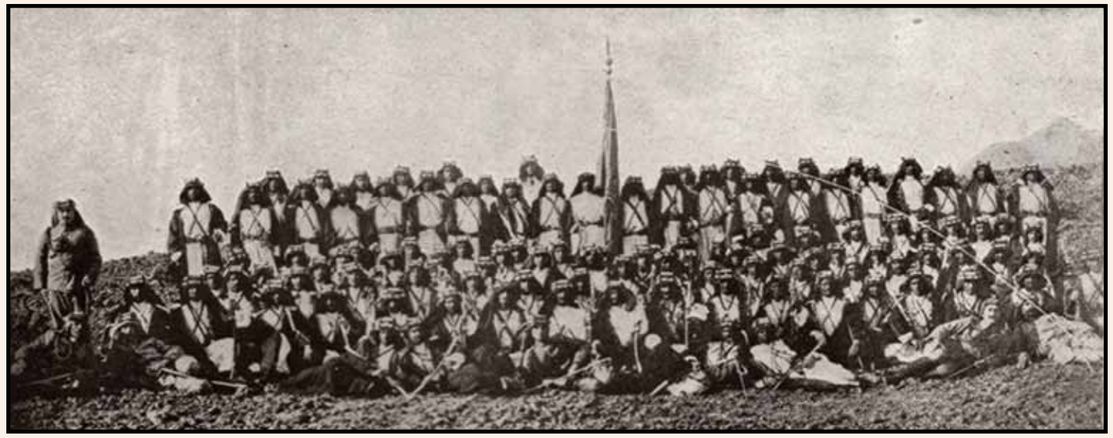

كوستن اطه‌سنده دشمنك الده كچن بر طياره

ساحل طويلرمزدا كوستن اطه‌سنك اهمنده اتقاصه مالنده بولنانلرده دشمن موتيتورى

mutlaka içinde idi: Hükümetin bütün kısımlarını ihata eden kağıt işleri yalnız bir vasıta idi, bir müessese değildi. Bu vasıta mahir ellerde merkezden muhite doğru hayat ve faaliyet neşr edebiliyordu; hadd-i zatında ise hiçbir mahiyeti haiz değildi. Bu sebepten Prusya hükümetinde ittihat ve fikr-i takip Frederik yaşadığı müddetçe devam etti; Prusya tahtına fikren zayıf, maksaden gayr-ı müsteid hükümdarlar geldiği zaman irtibat ve intizamdan eser görülemedi.

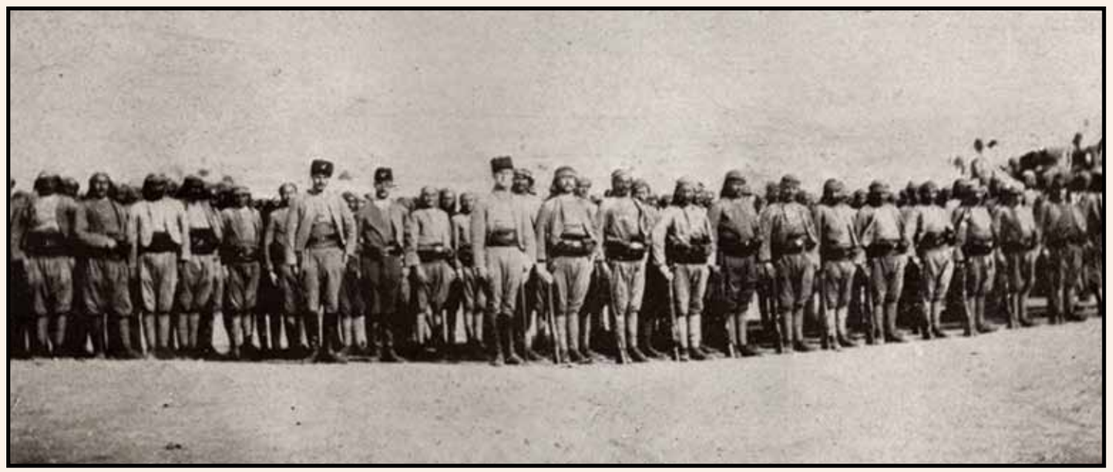
Dördüncü ordu: Akıncı alayı zâbitan ve küçük zâbitanı

Frederik'in vefatından sonra yalnız inzibata alışkın memurlar kalmıştı; fakat müşavirler, derre(?) memurları yoktu.

Frederik'in hiçbir zaman bütçesi yoktu. Maliyesini, divan-ı muhasebatını kendi kontrol ederdi. Masraflarını ne türlü bir dikkatle idare ettiğini, şan ve şerefine hizmet edenleri ne dürlü mükafatlandırdığını herkes bilirdi.

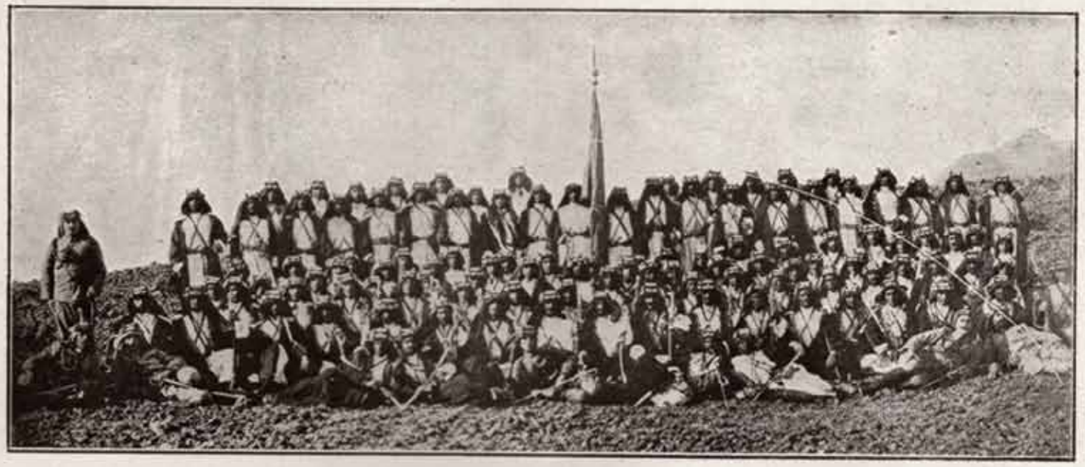
"Mabadı var"

usul-i idaresi şu esasa müstenid idi: Cesim bir malikaneyi zeki bir sahibi namına işletmek. Muasırlarından biri Frederik hakkında diyor ki: "Büyük Frederik hükümetin bütün anasırını kendi idare ederdi. Nazırları yalnız tahrirî emirler alırlardı. En mühim işler hakkında bile en adi teferruat için olduğu gibi bir kalemde hükmünü verirdi." Frederik ne kimseden bir nasihat ister, ne de esrarını bir kimseye tevdi ederdi. Bunun için kendisine iyi şakirdler yetiştirmeye muvaffak olamadı. Frederik'in emirlerini kemal-i sükunetle icra eden zeki kimseler vardı; fakat Frederik bunları adi bir vazife ile tavzif ettiği için onların kendilerine ve halkın da onlara itimatını selb etmişti. Hükümete ait işlerde ricalin şahsiyetini, tebayiini görmek gayr-i kabildi. En büyük ricalden en ufacık katibe varıncaya kadar herkes itaat-i

Dördüncü ordu: Hecin süvari teşkilatından bir bölük

اصول اداره‌سى شو اساسه مستنديدى: جسيم برمالكانه‌يى ذكى بر صاحبى نامنه ايشلتمك. معاصرلرندن برى فرەدريق حقنده ديورکه: « بويوك فرەدريق حكومتك بوتون عناصرينى كندى اداره ايدردى. ناظرلرى يالكز تحريرى امرلر آليرلردى. اك مهم ايشلر حقنده بيله الكعادى تفرعات ايچون اولديغى كبى برقلمده حكمنى ويررردى » . فرەدريق نەكيمەدن بر نصيحت ايستر، نەده اسرارينى بر كيمسەيه تووديع ايدردى. بونك ايچون كنديسنه مطلقه ايچنده ايدى : حكومتك بوتون قسملرينى احاطه ايدن كاغد ايشلرى يالكز برواسطه ايدى ، بر مؤسسه دكلدى . بو واسطه ماهر اللرده مركزد محيطه دوغرو حيات وفعاليت نشر ايده بيليوردى ؛ حد ذاتنده ايسه هيچ برماهيتى حائز دكلدى . بو سببدن پروسيا حكومتنده اتحاد وفكر تعقيب فرەدريق پاشادينى مدتجه دوام ايتدى ؛ پروسيا تختنه فكراً ضعيف ، مقصداً غير مستعد حكمدارلر كلديكى زمان ارتباط وانتظامدن اثر كورولەمدى .

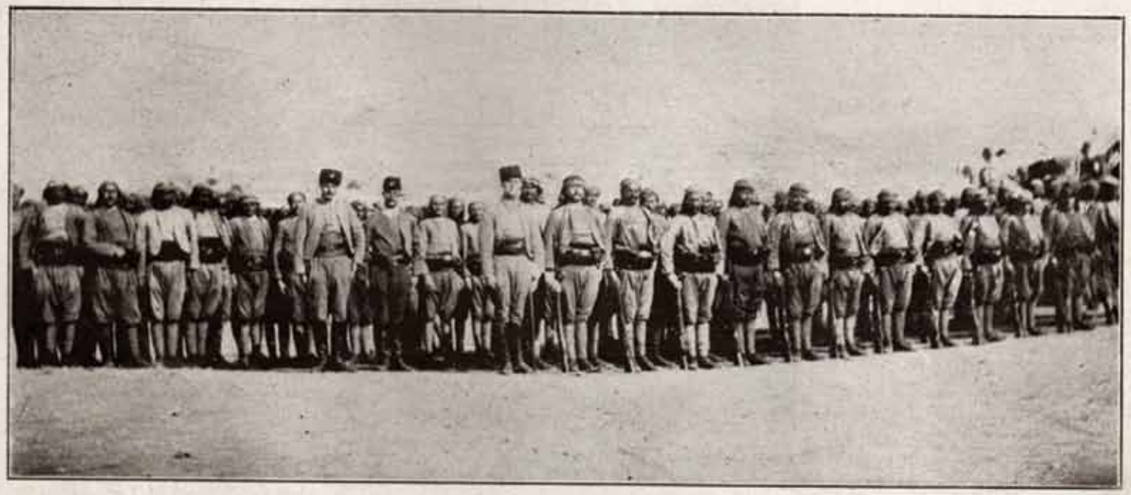

دردنجى اردو : آقينجى آلوى ضابطانه وكوچك ضابطانى

اى شاكردلر بتشديرمكه موفق اولامادى. فرەدريق امرلرينى كال سكونتله اجرا ايدن ذكى كيمسەلر واردى ؛ فقط فرەدريق بونلرى عادى بروظيفه‌ايله توظيف ايتديكى ايچون اونلرك كنديلرينه و خلقنده اونلره اعتمادينى سلب ايتمشدى . حكومتنه عائد ايشلرده رجالك شخصيتى ، طبايعى كورمك غير قابلدى . اك بويوك رجالدن اك اوفاجق كاتبه وارنجيه‌قدر هركس اطاعت فرەدريقك وفاتندن صوكرا يالكز انضباطه آليشقين مأمورلر قالمشدى ؛ فقط مشاورلر، دره‌مأمورلرى يوقدى .

فرەدريقك هيچ بر زمان بودجەسى يوقدى . ماليه‌سنى ، ديوان محاسباتى كندى قونترول ايدردى . مصرفلرينى نەدرلو بر دقتله اداره ايتديكنى ، شان و شرفه خدمت ايدنلرى نه درلو مكافاتلاندير ديغنى هركس بيليردى .

ومابعدى وارە

دردنجى اردو : هجين سوار تشكيلاتندن بر بلوك

Trablus'ta asker ve mücahitler karavana başında

bütün neferâtı mahv olduğu anlaşıldı.

Mâcid'de -hudûd-ı garbiye-i Mısır'da- verilen ikinci muharebedir. Matruh'un 10 kilometre cihet-i garbîyesinde Macid vadisinde verilen muharebede vaziyet-i mevkiyeden istifade etmek isteyen düşman zırhlı otomobillerini inhizamlarla geri çevirdi. Düşman tayyâresinde Tevfik'in nâm-ı mukarrı yazılıdır.

Bi'r-i butunus günü kumandan -Afrika grupları kumandanı- Bir vaz'-ı takdir ile Tevfik hakkında bana aynen şu sözleri söyledi: Tevfik, eski Türk; bu iki kelimede cihan kadar mânâ var. Bu sözlerde esfâr-ı sâlife-i Osmaniye'den şanlı, âlî vekâyiden, Plevne'den, asker bir kavmin şeref-cû ensâlin cidâlinden, hayâtından, ruhundan, hâsılı mâzî-yi ihtişâmından, bir ihtişâm-ı mâziden kopup gelen samîmî, âhenkdâr bir lahn-ı şükran var.

İşte bu Tevfik, bu Söğüt merdi, "Bi'r-i Aziz" de ateş püsküren o zırhlı otomobillerin arasında kaldı, bu kudurmuş ağızlardan fışkıran zehr-i âteş yine açıkta mevzi alan Tevfik'i mazhar-ı şehâdet eyledi. Dudaklarında hâlâ o merd-i ibtisamdan bir manâ-yı gazenfer-i zafer taraşşuh ediyordu,

Top Çavuşu Murad, kumandanının yanında top başında Tevfik ile müsâbaka eder bir dilâverlikle nâmûs-ı Osmanî, millî haysiyetimizi i'lâya çalışıyordu. Bazı büyük himmetler, metîn, âlî teşebbüsler vardır ki dâiye-i tasvîri liyâkat-ı asliyesine nâkısa verir.

Murad Çavuş mertçe, Osmanlıca öldü. Bütün bir milletin hürmetlerine, ebedî şükranına sezâ-vârdır. Çünkü o milletin, o evin, o namusun, o şerefin, şanlı kurbanıdır.

tedkik ediyor. Etrafındakileri tatmin etmek için tebessümlerle emrediyordu. Düşen dânenin tesir-i muharrebini görünce îlân-ı inşirah eden mânâlı, kahraman bir gülüşü vardı.

Tevfik, Trablusgarb'ın cebin-i mütecâvizlerine beş seneden beri karşı koyan o ihtiyar, mâcera-dîde, âdi ateşli cebel topuyla düşmanın serî ateşli yeni sahra toplarına cevap veriyordu. Muvaffak değil muzafferdi.

O gün düşman -Bi'r-i butunus Muharebesi- topçusu birkaç kere tadil mevzua mecbur kaldı. Bilâhere düşman toplarından birinin

Trablus'ta mücahidin

Nuri Paşa ve emir neferi

Trablus'ta iğtinam olunan İngiliz mitralyözlerinden biri

Ortada Nuri Paşa, Trablusgarb'a tebdil-i kıyafetle girmekte iken

AFRİKA HÂTIRÂTINDAN

Söğütlü Kahraman Topçu Tevfik Efendi ve Murad Çavuş

Kısa böyledir: Hutût-ı vechiyesi metânet, itidâl ve sükûnete delâlet eder. Zekâvetli, küçük, parlak gözlerinde itimat-bahş bir nüfûz-ı câzip vardır... Bu gözlerde iffet-i istikâmet serâhetle okunur.

Ben onu asker önünde, vazife başında şedîd gördüm. Rüfekâsı arasında, vazife anında çatılan kaşlarının mânâyı tehdidi zâil olur. Konuşurken sizi gözlerinin bütün kuvvet-i samimiyeti ile tatmin eder.

Memleketimiz böyle bir zâbitiyle, Söğüt bu kahraman evladıyla iftihar etmeli... Şehâdeti bütün rüfekâsı, bâhusus kumandanımız için pek dil-sûz oldu. Adeden fâik, vesâitçe mükemmel bir düşmana en hatarlı noktalarda bî-pervâ karşı koyan bu mehîb Türk'ü hâtıra-i minnetimizden bir lahza çıkarmadık. Vatanın böyle mümtaz, fedâkâr evlatları hiçbir zaman hatıralardan çıkarılmamalı, bu küçük topçu kumandanının bülendî-i şehâdetini tarih-i askeriyemiz zabtetmelidir. Milletçe ise lâyık oldukları hâtıra-i tevkîr unutulmamalıdır.

Bi'r-i butunus'da Mısır hudud-ı garbiyesinde Matruh'un 25 kilometre ve cenûb-ı garbiyesinde adedce -katiyyen mübalağasız söylüyorum- 20 kere fâik bir İngiliz kuvvetiyle çarpışıldı.

Açıkta mevzi almak zırhlı, otomobillerin akûr savletlerine karşı koymak icâb etti. Tevfiki mûtâd sükûnet, ayni itidal, aynı ibtisâm içinde idi. Garip çığlıklarla kopup kuduran dânelerden sonra Tevfik, elinde dürbünü, tesiri

اردنده نوری پاشا ، طرابلس غربه نبسبل قیافتله کیدرکن ایکن

طرابلسده عسکر ومجاهدلر قارارکاه باشنده

طرابلسده مجاهدین

یونون تفراتی نحو اولدیغی آکلاشیلدی .

ماجدده - حد د غربیهٔ مصرده ویرلین ایکنجی محاربه‌در - مطروحك اون کیلومتره جهت غربیه‌سنده ماجد وادیسنده ویرلین محاربه‌ده وضعیت موقعیه‌دن استفاده ایتمك ایسته‌ین دشمن زرهلی اوتوموبیللرینی انهزاملرله کری چویردی ، دشمن طیاره‌سنده توفیقك نام موقری یازیلی‌در .

بئر یونوس کونی قوماندان - آفریقا غروپلری قوماندانی - بروضع تقدیر ایله توفیق حفنده بکا عیناً شو سوزلری سویله‌دی: توفیق! اسکی تورك.. بوایکی کله‌ده جهان قدر معنا وار. بوسوزلرده اسفار سالفهٔ عثمانیه‌دن ، شمالی ، عالی وقایعدن ، یلوندن ، عسکر برقومك ، شرف‌جو اتباعك جدالندن ، حیاتندن ، روحندن حاصل ماضیٔ احتشامندن ، بر احتشام ماضیدن قوپوب کلن سسیمی ، آهنکدار بر لحن شکران وار .

ایشته یو توفیق ، بوسکود مردی «بئرعزیز» ده آتش یوسکورن اوزرهلی اوتو. بیللرك آراسنده قالد ، یوقودو . رمش آغیرلردن فیشقیران زهر آتش ، یه آچیقده موضع آلان توفیق مظهر شهادت ایله دی ، دوداقلرنده حالا اوصردایتسامدن برمعنای غضنفر ظفر ترشح ایدییوردی .

طوب چاووشی مراد . قوماندانك یانده ، طوب باشنده توفیق ایله مسابقه ایدر بر دلاورلکله ناموس عثمانی ، ملی حیثیتمزی اعلایه چالیشیوردی ، بعض یوکك همله‌لر متین ، عالی تشتتلر واردرکه داعیهٔ تصویر لیاقت اصلیه‌سنه تقیصه‌ویرر .

مراد جاووش ، مردجه ، عثمانلیجه تولدی . یونون برملتك ، حرمتلرینه ابدی شکرانه سزاواردر . چونکه ، اوملتك ، او أوك ، اوناموسك ، اوشرفك شانلی قربانی‌در .

توری پاشا وامر نفری

طرابلسده اقتنام اولنان انکلیز میترالیوزلرندن بری

آفریقا خاطراتندن

سکوتلی قهرمان طوپچی توفیق افندی ومراد چاوش

قیصه بویلی‌در.. خطوط وجهیه‌سی ، متانت ، اعتدال وسکونته دلالت ایدر ، ذکاوتلی ، کوچوك ، پارلاق کوزلرنده اعتماد بخش بر نفوذ جاذب واردر . . . یوکوزلرده عفت استقامت صراحتله اوقونور. بن اوفی عسکر اوکنده ، وظیفه باشنده شدیدکوردم ، رفقامی آراسنده ، وظیفه آکنده چاپیلان فاشلرینك معنای تهدیدی زائل اولور. قونوشورکن سزی کوزلرینك یونون قوت صمیمیتیله تطمین ایدر.

مملکتمز یویله بر ضابطیله ، سکود یو قهرمان اولادیله افتخار ایتمه‌لی ... شهادتی یونون رفقامی ، بالخصوص قوماندانز ایچون پك دلسوز اولدی ، عدداً فائق ، وسائطجه مکمل بر دشمنه اك خطرلی نقطه‌لرده بی پروا قارشی قویان یو مهیب تورکی خاطرهٔ ، تنزیهدن برلحظه جیقارمادق . وطنك یویله ممتاز ، فداکار اولادلری هیچ برزمان خاطره‌لردن جیقا . رطامالی یو کوچوك طوپچی قوماندانمك بلندیٔ شهامتی تاریخ عسکریمز ضبط ایتمه‌لی‌در . ملتجه ایسه لایق اولدقلری خاطرهٔ توقیر اوتودولامالی‌در .

« بئریونوس » ده ، مصر حد د غربیه‌سنده معاروحك یکرمی بش کیلومترو جنوب غربیسنده عددجه - قطعیاً مبالغه‌سز سویلیورم - یکرمی کره فائق بر انکلیز قوتیله چاریشیلدی .

آچیقده موضع آلمش ، زرهلی اوتو . ویللرك عقور صوللرینه قارشی قومق ایجاب ایتدی . توفیق معتادسکوتله ، عینی اعتدال ، عینی انسجام ایچنده ایدی. غریب جیغلیقلرله قوپوب قووه‌وران دانه‌لردن صوکرا توفیق ، آلتده دوربینی ، تأثیری

MÜBAREK ŞEHİDLERİMİZ

Sivas Jandarma Alayı Karahisar-ı Şarkî Taburu Merkez Bölüğü Kumandanı Yüzbaşı Vâsıf (2 Haziran 331)

Y43 K2 Kumandanı Yüzbaşı Şükrü Efendi (11 Kânun-ı evvel 331)

Y20 K6 Kumandanı Yüzbaşı Hasan Sabir Efendi (18 Ağustos 331)

Maraş Jandarma Taburu Kumandanı Binbaşı Süleyman Bey (12 Mart 331)

Y13 K10 Mülazım-ı evveli Tahir Efendi (6 Mayıs 331)

Edirne Jandarma Alayı'nın Karakilise Taburu Mülhak Mülâzım-ı sânî Mustafa Kemal Efendi (17 Haziran 331)

Y29 K3 Mülâzım-ı evvel Mustafa Celaleddin Efendi (29 Temmuz 331)

Hatt-ı müdâfaa inşaat istihkam taburu K2 Mülâzım-ı evvel Hüseyin Şahin Efendi (30 Haziran 331)

Y9K4Sahra Topçu Mülâzım-ı evvel Recâî Efendi (10 Haziran 331)

Y10 K11 Zâbit Namzedi Cemil Efendi (30 Haziran 331)

Y100 T3 İhtiyat Zâbit Vekili Mehmed Ziya Efendi (29 Temmuz 331)

Y62 K3 Mülâzım-ı evveli Zühdü Efendi (26 Kânun-ı evvel 331)

Y22 K10 İhtiyat Zâbit Vekili Ahmed Şefik Efendi (29 Eylül 331)

Y111 T2 Yâveri Mülâzım-ı sânî Tahsin Efendi (29 Teşrin-i sânî 331)

Y27 K10 Mülâzım-ı sânî Cemal Efendi (13 Nisan 331)

Y12 K1 Mülâzım-ı sânî Efham Efendi (2 Temmuz 331)

مبارك شهيدلريمز

سيواس ژاندارمه آلايى قره‌حصار شرقى طابورى مركز بلوكى قوماندانى بوزباشى واصف (٢ حزيران ٣٣١)

ى ٤٣ ك ٢ قوماندانى بوز باشى شكرى افندى (١١ كانون اول ٣٣١)

ى ٢٠ ك ٦ قوماندانى بوز باشى حسن صبرى افندى (١٨ اغستوس ٣٣١)

مرخص ژاندارمه طابورى قوماندانى يكباشى سليمان بك (١٢ مارت ٣٣١)

ى ١٣ ك ١٠ ملازم اولى طاهر افندى (٦ مايس ٣٣١)

ژاندارمه آلايناك قره‌كليسا طابورى ماجق ملازم ثانى مصطفى كمال افندى (١٧ حزيران ٣٣١)

ى ٢٩ ك ٢ ملازم اولى مصطفى جلال‌الدين افندى (٢٩ تموز ٣٣١)

خط‌مدافعه اثنا آت استحكام طابورى ك ٢ ملازم اولى حسين شاهين افندى (٣٠ حزيران ٣٣١)

ى ٩ ك ٤ حصرا طوپجى ملازم اولى ارجائى افندى (١٠ حزيران ٣٣١)

ى ١٠ ك ١١ ضابط ئامزدى جيبل افندى (٣٠ حزيران ٣٣١)

ى ١٠٠ ط ٣ احتياط ضابط وكيلى محمد ضيا افندى (٢٩ تموز ٣٣١)

ى ٦٢ ك ٣ ملازم اولى زاهد افندى (٢٦ كانون اول ٣٣١)

ى ٢٢ ك ١٠ احتياط ضابط وكيلى احمد شفيق افندى (٢٩ ايلول ٣٣١)

ى ١١١ ط ٢ يأورى ملازم ثانى كمسين افندى (٢٩ تشرين اول ٣٣١)

ى ٢٧ ك ١٠ ملازم ثانى جال افندى (١٣ نيسان ٣٣١)

ى ١٢ ك ١ ملازم ثانى افخم افندى (٢ تموز ٣٣١)

30'uncu Piyade Liva Kumandanı Majör General Mellis

6'ncı Fırka Topçu Kumandanı Berigad General Garier

16'ncı Liva Kumandanı Majör General Dolamen

18'inci Liva Kumandanı Berigad General Hamilton

16'ncı Fırka Erkan-ı Harp Reisi Kaimmakam Pier

17'nci liva kumandanı Brigad General Eones

30'uncu liva erkan-ı harbi Binbaşı Mak Kena

nci liva erkan-ı harbi'17 Yüzbaşı Gold Ferab

16'ncı liva erkan-ı harbi Yüzbaşı Hibrit

18'inci liva erkan-ı harbi Binbaşı Conson

6'ncı fırka topcu erkan-ı harbi Yüzbaşı Hal Ford

Esir etdiğimiz İngiliz-Irak ordusu generalleri ve maiyyeti erkan-ı zabitanı

٣٠ نجى پياده لوا قوماندانى ماژور جنرال ملليس

٦ نجى فرقه طوپچى قوماندانى بريغاد جنرال غريير

١٦ نجى لوا قوماندانى ماژور جنرال دولامن

١٨ نجى لوا قوماندانى بريغاد جنرال هاملتون

١٦ نجى فرقه اركان حرب رئيسى قائمقام پير

٢٠ نجى لوا اركان حربى بيكباشى ماق‌كنا

١٧ نجى لوا قوماندانى بريغاد جنرال ثونس

١٧ نجى لوا اركان حربى يوزباشى فولاد قراب

١٦نجى لوا اركان حربى يوزباشى هيبرت

١٨ نجى لوا اركان‌حربى بيكباشى جونسون

٦ نجى فرقه طوپچى اركان حربى يوز باشى هال فورد

اسير ايتديكمز انكليز عراق اردوسى جنرالارى ومعيتى اركان ضابطانى

حرب مجموعه‌سی

یل — ۱ — صایی — ۱۲

ذی‌القعده ۱۳۳٤ — اغستوس ۱۳۳۲

فیاتی: ۱ غروش

استانبول و ولایات ایچون پوسته اجرتیله داخل اولدیغی حالده بر یلق اشتراك بدلی ۲۵ غروش

ادارهخانه : استانبول — جغال اوغلی قاپالی فرون سوقاغی نومرو ٦ (تلفون ۱۸۵٤)

اوردیسه کوندره برجیفار عسکر و محاربه‌دن بحث ایدر رساله مصوره

باش قوماندان وکیلی انور پاشا غالیچیاده : پرزه میشل قوماندانی پرزه میشلك نه صورتله روسلردن استرداد ایدلدیکنی خریطه ده آکلاتیور .